

צ'בזטי מזהר"ן

תנינא

דף לה.

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה עד

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר

(ה"מ שמו שמה)

מאמר אחרי פורים קורין פ' פרה

מספה"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן ומקום אמירת התורה

תורה זו נאמרה בברסלב כנראה אחרי פורים שנת תקע (י"ח אדר ב' קראו פרשת פרה) ולפני כן בכ"ז אדר א' גילה בפירוש העשרה מזמורים של תקון הכללי ובכ"ה אדר ב' סיפר את המעשה מז' בעטלערס. (שיחות הר"ן קמט) ועיין שיש"ק ח"א קס שנאמרו סמוך לאמירת תורה זו.

פתיחה

תורה זו נאמרה בשנת תקע בחודש אדר זמן קצר לפני שעבר רבנו מברסלב לאומן, ומהלשון שפתח בה, אחרי פורים קורין פרשת פרה, כנראה (עפ"י לוח שנה) שנאמר בי"ח אדר ב' שחל בשבת שקראו בה פרשת פרה, ובליל שבת שאח"כ שחל בה אדר (ימי מוהרנ"ת ח"א אות מב) שקראו בו פרשת החודש (לוח שנה) התחיל לספר את המעשה מז' בטלרס, ואמר מה אתם יודעים איך לשמח מתוך מרה שחורה? (הי"מ סימן סג) וְעָנָה וְאָמַר: אֲנִי אֶסְפֵּר לָכֶם אֵיךְ פָּעַם אָחַת הָיָה שְׂמֵחִים וְהִתְחִיל לְסַפֵּר הַמַּעֲשֵׂה וְסִפֵּר כֹּל הַתְּחִלַּת הַמַּעֲשֵׂה עַד סוֹף הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל הַבְּעֻטְלִיר שֶׁהָיָה עוֹר. ובכט אדר סיפר את היום השני (החרש) ובג' ניסן ליל שבת סיפר את יום ג' (כבד פה) ויום ד' (צוארו עקום) ובד' ניסן סיפר את היום החמישי (בעל חטורת) ו' ניסן סיפר את היום השישי (בלא ידים) ואת היום השביעי (בלא רגלים) לא סיפר (כמבואר בשיחות הר"ן סימן קמט) ובאותו הזמן גילה רבנו בפירוש את העשרה מזמורים של התיקון הכללי לרבי אהרן ורבי נפתלי והאריך בגודל מעלתם וזה היה בין כז אדר א' לכ"ה אדר ב' (שיחות הר"ן סימן קמא) ובמכתב של רבי נחמן מטולטשין כתב שהיה תיכף אחרי אמירת תורה עד תנינא ולפ"ז גילה אותם בין י"ח אדר ב' לכ"ה אדר ב' שבוע של פרשת שמיני, כשמוהרנ"ת היה בביתו בנעמירוב.

לשון רבנו בסוף התורה בתחילה היו כל ההתחלות מפסח ועכשיו ולא סיים ובלק"ה כתב מוהרנ"ת הבנתי שעכשיו כל ההתחלות מפורים. אבל בנתיב צדיק כתב ששמע ממוהרנ"ת ש"ועכשיו" כל ההתחלות מרבינו. ובמכתב מרבי נחמן מטולטשין לאנ"ש מספר שהבין מהתנועות ידים והרמיזות של מוהרנ"ת כיצד אמר רבינו את ה"ועכשיו" באידיש "און היינט" ובהמשכה קדושה אמר "און היינט" כמה רגעים ושתק שתיקה גדולה, שהתכווין לכלול בזה הרבה יותר מהפשט הפשוט של פורים והבין שגם כל הנאמר באותו זמן כלול ב"ועכשיו" וזה לשונו שם במכתב מה שהבין: און היינט צריכין לגלות המזמורים בפרטיות ולהבטיח הבטחה גדולה "און היינט" צריכין לספר המעשה הנ"ל ולסיים און איך הייל זיא, און היינט צריכין לנסוע לאומאן ולנטוע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן. ובאמת^{1/2} און היינט עם האותיות הוא גמט' נחמן עם הכולל – 149.

רבנו מתחיל אחרי פורים קורין פרשת פרה שהיא להזהיר ולהזכיר שצריך להתטהר מטומאת מת לפני אכילת הפסח, שעל כן גזרו גם על שעת עשייתו, שכיון שהוא קדשים קלים אסור לאכלם בטומאה, ושמא ישכח לטבול. ומגלה רבנו שגם הפרה אדומה שעל ידה נטהרים, יש לה הכנה ע"י פורים, כי מפור נעשית פרה, כי בפורים ע"י תענית אסתר וכל מצוות היום, ממתיקים את הפ"ר דינים (בבחי" מחית עמלק ברוחניות) ומתגלה סוד הפו"ר הוא הגורל הקדוש (פור גמט' ב"פ מילוי קמג של שם אהי-ה שבבינה), ועי"ז נעשית פרה לטהר מטומאת מת (וברוחניות בעיקר מטומאת התאוה הידועה), אע"פ שהפרה אדומה היא דין מטהרת ע"י שכבר נמתק קצת ע"י הפור של פורים כמבואר בכוננות פורים. נמצא כיון שהפרה נעשית מהפור של פורים (אריז"ל) הרי שפורים הוא הכנה לפסח^{1/1}. וקצת צ"ע שמגלה עתה דבר שהתחדש לפני יותר מאלפים שנה בסוף גלות שבעים שנה שלפני בנין בית שני. ועוד שבכוננות האריז"ל כבר מבואר

¹ פורים תשנ"ט. חברה-א-ר עדי יא טבת תשע"ח ירושלים

² הכוונה להבטחה שהבטיח רבנו (שיחות הר"ן קמא) שהתיקון כללי הוא תיקון גמור מועיל מאד לקרי ואמר שגם פי ימלאו ימיו, אי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל ויתן פרוטה לצדקה, אפלו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאד מאד חס ושלום, אי אתאמץ ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו וכו' ואני חוק מאד בכל הדברים שלי, אך בזה אני חוק ביותר שאלו העשרה קפיטל מועילים מאד מאד. ובחיי מוהר"ן רכה מבוא שהוסיף – "ואמר שבהפאות יוציא אותו מהגיהנם ואפילו יהיה האדם איך שיהיה"

³ שמעתי מהרב מאיר ריבוב

¹ בהקדמה לתורה ב' תנינא בארנו (עפ"י הריצ"ח) סוד הנצח והוד שפועלים תמיד ביחד ונתבאר שהנצחון ע"י הנצח שמביא את המנוצח להודות, נמצא לפ"ז שפורים שהוא נצח מחית עמלק (ע"י זרע בנימין בן רחל) הוא הכנה לחנוכה שהם ימי הודאה (השייך לזרע יהודה בן לאה) וכיון שחנוכה הוא גמור הנצחון של פורים אי"כ לכאורה חנוכה הוא ההכנה לפסח.

העניין שמפור נעשית פרה, ואולי מחדש כאן קצת יותר ביאור בעניין שגם האור של מרדכי והדרור שבו הוא הכנה לחירות של פסח וכו' אולי ר"ל שמעתה צריך לכוין לזה ולפני כן היה ממילא. כמו הרבה טעמי מצות שלא נודעו לראשונים ונתגלו ע"י יחידי הדורות לאחרונים, כי לראשונים אם היה מתגלה היה ביטול הבחירה ולאחרונים זו רק התעוררות.

אבל מרוח הדברים ודיוק המילים נראה שרבנו רומז כאן לעניין רחב הרבה יותר וכמו שאמר (שיחות הר"ן ר) כל התורה שלי היא הקדמות. וכן נראה שבמה שסיים דבריו כאן כי בהתחלה היו כל ההתחלות מפסח ועכשיו. ולא סיים. נ"ל שעניין "כל ההתחלות" דייקא, זה עיקר הנושא בתורה זו. וכדבריו כ"פ ועיין תורה רסא שאמר "זה כלל גדול בעבודת ה' שצריכין ממש בכל יום להתחיל מחדש". ועיין שיש"ק ח"ד סימן ס' "ועכשיו" כל ההתחלות הן בכל רגע ורגע. ונראה לי שרומז כאן שמתן תורה שבחג השבועות, הוא שכל שנה צריך לקבל את התורה מחדש ממש, ואע"פ שלא מזכיר את חג השבועות, אבל ידוע (ועיין לק"ה ר"ח ג' ג' סוד פסח הוא סוד התשובה) שפסח הוא הכנה לשבועות/י, דהיינו שאור מתן תורה חדשה יורד בכל שנה בשבועות, ומאיר תחילה בליל הסדר של פסח, ומסתלק חמישים יום כדי שנכין לו כלים במ"ט ימי הספירה, וביום החמישים הוא קבלת התורה החדשה לכל אחד לפי מדרגתו, וע"כ שבועות אין לו יום קבוע בשנה אלא חל ביום החמישים שאחרי פסח (כשהיו מקדשים את החדש עפ"י ראייה ורק בגלות שיש לוח קבוע מראש תיקנו לו יום קבוע).

ועיקר הפסח הוא אכילת קרבן פסח שהוא קדשים קלים שצריך לאכלם בטהרה לכן תיקנו חז"ל קריאת פרשת פרה אחרי פורים להזכיר ולהזהיר להתטהר לפני פסח מטומאת מת, שהיא טהרה שנמשכת לפחות שבוע שלם, (עיין רמב"ם ספר טהרה הלכות פרה אדומה פרק יא) דהיינו שקבוע לו יום שנשמר מטומאת מת, וצריך לנסוע למקום שיש בו מי חטאת/ו וכהן שיזה עליו, וביום השלישי ושביעי מזים על בשרו טפת מי חטאת של אפר פרה אדומה, וביום השביעי טובל ובהערב שמש נטהר ומותר באכילת הפסח, בתנאי שכבר טבל לפני הקרבת הפסח.

נמצא שרוב השנה אנו עסוקים בהכנה למתן תורה מהתשובה של אלול עד שבועות בסיון/ו. ואחרי מתן תורה עשו את העגל בחי' "לפני שבר גאון ולפני כשלוך גבה רוח" (משלי טז יח) שאחרי שזכינו להתחדשות המוחין בשבועות מגיע השבר של תמוז אב, ואז שוב מתחיל התשובה של אלול וחזור חלילה.

ועיקר התשובה צריכה להיות, תיקון הברית והשמחה, שהם עיקר הטהרה לפסח ומתן תורה, וכדמשמע גם ממה שדייקא אז בסמוך גילה בפירוש את התיקון הכללי וסיפר כיצד שמחים במעשה מז' בטלרס/ח, והתחיל מהעיון שהיה זקן ויניק וחי חיים ארוכים, ועיין תורה ס' שזקן ואריכות ימים בחי' אחת ואריכות ימים אין הכוונה מצד הזמן דפשיטא אם זכה לזקנה, אלא לאיכות הימים שע"י שהוא עיור מהבלי עוה"ז אזי כל יום אצלו הוא מלא קדושה ויראת שמים ועי"ש שמרדכי הצדיק נקרא זקן בחי' עתיק יומין בחי' ספורי מעשיות משנים קדמוניות. נמצא שרמז לאור מרדכי המאיר בפורים שעל ידו זוכים להכנה רבה לפסח ומתן תורה, והתחיל מהאור של מרדכי והמשיך בכל הז' בטלרס.

ואולי יש להעיר ממה שמבואר שם שעיקר השמחה היא מה שהמלך מוסר המלוכה לבנו בחייו, רמז רבנו למוהרנ"ת, ובאמת היה אז כשבעה חדשים לפני הסתלקותו, אולי רמז קצת לזה ששמח שיש לו את מוהרנ"ת שממשיך אותו ויכול

עיין שיש"ק ח"א קעח (בשם נתיב צדיק קבו) - צריכים אנו להיות עוסקים פמו שפעה אדמו"ר מוהרנ"ת וצוק"ל שתיקף אחר חנה הנה עוסק בענין פרים, פי לפי דברי רבנו ו"ל עתה (בפורים) הוא התחלה מכל התחלות.

ולפ"ז אולי צריך לומר שבאמת מאז נס פורים נשאר תמיד ההתחלות מפורים, אלא שאת הפורים צריך להמשיך מראש השנה של רבינו דהיינו התיקון הכללי על ציונו הקדוש ורבויה הבתים של הקבוץ הקדוש ברה"ה. אבל כל זה כדי לחזק את ההתחלה של פורים, ולא שראש השנה נהפך להתחלה, אלא כמבואר בכוונות שמר"ה עד שמיני עצרת הוא מהלך אחד, ובחנוכה התחדש עוד בחי' המתנה לתשובה של אלול כידוע מספרים שרק בזאת חנוכה מוסרים הרצים את הפתקים להוצאה לפועל. ופורים הוא התחלה חדשה של קבלת התורה. וזהו שאחרי חנוכה שנגמר מהלך אחד, מיד מתחיל התחלה חדשה מפורים.

ה עיין לק"ה ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד' אות כה - וזה שאמר רבתינו וכוונתם לברכה ביום פורים מתחילין לשאל ולדרש בהלכות הפסח, כמבאר בשלחן ערוך לענין שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם וכו'. ומתחילין ביום הפורים בעצמו, פי על ידי פורים נכנסין לפסח פנ"ל. וכל עקר התכלית של פסח ויציא מצרים הפל בשביל קבלת התורה.

ברמב"ם ספר טהרה הלכות פרה אדומה פרק ג' הלכה ד' שלצורך ישראל היה מוצנע האפר בהר המשחה וצ"ע אם רק שם היה וכל מי שצריך להתטהר מטומאת מת היה צריך לבוא לירושלים שבוע לפני ערב פסח כדי שיהיה טהור בזמן הקרבת הפסח. או שממש היו לוקחים לשאר מקומות ועכ"פ אחר החרבן בוודאי לקחו לערים אחרות.

ו צ"ע איך טו שבט וחנוכה נכנס למהלך הזה

ה סיפורי מעשיות - מעשה יג - אספר לכם איך היו שמחים: מעשה פעם אחת היה מלך, והיה לו בן יחיד. ורצה המלך למסר המלוכה לבנו בחייו. ועשה משתה גדול (שקורין באל). ובדאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה, שמסר המלוכה לבנו בחייו, בודאי היה שמחה גדולה מאד. והיו שם כל השרי מלוכה, וכל הדוכסים והשרים, והיו שמחים מאד על המשתה. וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה שם שמחה גדולה מאד. והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש וקאמעדייש וכיוצא מזה, כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשתה: וכשנעשו שמחים מאד עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חוזה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכך תראה שלא יהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה. רק תהיה בשמחה. וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה. גם כשיהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה אזי אהיה בשמחה יתרה מאד:

בחיינו למסור לו את המלוכה. שהיא דעתו הקדושה. שרק על ידה אפשר באמת שכל השנה תיחיה הכנה לקבלת התורה וחזור חלילה כל שנה כנ"ל.

ליקוטי הלכות

אין הלכה בליקוטי הלכות שבנויה רק על תורה זו אבל היא נזכרת בכמה מקומות עניין כל ההתחלות מפורים נזכר בליקוטי הלכות או"ח ברכת הריח וברכת ההודאה הלכה ד' אות כה ואות כו עניין מפור נעשה פרה נזכר בהלכות נטילת ידיים לסעודה ובציעת הפת הלכה ו אות ו ובהלכות שחיטה הלכה ה' אות יח ובהלכות העושה שליח לגבות חובו הלכה ג' אות כה

שיחות השייך לתורה זו

עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות הוא מפורים, כמו שמוכן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו זכרוננו-לברכה (בלקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן ע"ד). בעת שאמר התורה על פסוק מ'מצרים ו'לא יראו פני ר'יקם, שהוא ראשי תבות פ'ו'ר'ים, שאמר אז, כי מתחלה היו כל ההתחלות מפסח, שהוא יציאת מצרים, ועכשו... וכו' ופסק באמצע ולא סיים דבריו, ומתוך דבריו הבנתי, שעכשו ההתחלה מפורים שהוא מהות עמלק - עקר הגאולה של משיח: (- ליקו"ה או"ח ח"ב הל' בה"ר ד, כ"ה; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף כ"ז; וח"ה, סעיף ט').

...אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, כי פורים על שם הפר, ואחר-כך נעשה פרה, וכל זה הכנה לפסח: "שפתותיו שושנים" וכו' וכו' (ענין בליקוטי מוהר"ן ח"ב, סימן ע"ד). ומרמז בתורה הקדושה צרוף פורים בהפסוק שמדבר מענין פסח, ותנועת הנגון ברמזות העינים והידיים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורינו ורבנו מוהר"ן זכר-צדיק-וקדוש-לברכה, גם-כן אי-אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים מפל שכן בכתב. ובפרט מה שהתחיל אחר-כך בקול רם וזקק, "בתחילה היו כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, "ועכשיו" "און היינט"!! ומשך בקול נעימה "און היינט"!! כמה רגעים ונשאר בשתיקה. מה נאמר ומה נדבר, אשרינו, שאזינו וכו' לשמוע כל זאת, ובפרט איך שגלה לנו מין מוהר"ן זכרוננו-לברכה, עד היכן שנתנוצץ בלבו הוף כל זאת בכמה צרופים, ואחר-כך תכף גלה התקון של היוד מן מורים בפרטיות והזיהר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים שיעמד בעזרתנו סלה תמיד כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו'.

ואחר-כך ספר המעשה הנוראה ביראה עלאה דעלאה של הוי"ן בעטלירס, ואחר-כך תכף אחר פסח נסע לאומאן, וכל זאת גלה רמזים מורנו ורבנו מוהר"ן זכרוננו-לברכה, שהכל אחד והכל קשר אחד וכלול בהדבור "און היינט". ובהמשכה הקדושה, שמשך תיבת "און היינט" באריכות נעם, "און היינט" צריכין לגלות המזמורים בפרטיות ולהבטיח הבטחה הנזכר-לעיל. "און היינט" צריכין לספר המעשה הנזכר-לעיל ולסיים: "און איך הייל זיא" (כמסופר בספורי מעשיות מעשה י"ג), "און היינט" צריכין לנסע לאומאן ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן: (- "עלים לתרופה" מכתבים מרבי נחמן מטולטשין זכרוננו-לברכה, מכתב ה'; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף ק"ס).

שמעתי מאדוננו מורנו ורבנו רבי נתן זכר-צדיק-וקדוש-לברכה מענין פורים שאמר רבנו זכרוננו-לברכה מהתחלה היו כל התחלות מפסח ועכשיו וכו' ולא סיים, ושמעתי ממנו זכרוננו-לברכה שאמר: "ועכשיו יש רבנו זכרוננו-לברכה שכל ההתחלות מאתו": (- נתיב צדיק יא; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף קס"ב).

על המובא בתורה ע"ד חלק ב' - "כל ההתחלות היו מפסח ועכשיו" וכו' - אמרו שתיבת "ועכשיו" מרמז שעכשיו ההתחלות הם בכל רגע ורגע, שפכל רגע ורגע חיבים להתחיל בהתחלה חדשה, כי בעת כל ההתחלות הם 'מעכשיו' ממש וכן בכל רגע ורגע: (- שיש"ק ח"ד, סעיף ס').

ועיין ביאור "באבי-הנחל". שעושה כמו ג"ש, "ועכשיו" כל ההתחלות וכו', "ועכשיו" יש נחל נובע מקור חכמה, שבסוף מאמר לכו חזו. דהיינו שכל ההתחלות מהעשרה מזמורים על ציון רבנו בר"ה וזהו פר"ה ר"ת פורים ר"ה.

הקדמה רובה ממהדו' קמא.

נס פורים היה שקם עלינו המן עמלק להשמיד להרוג ולאבד את כל עם ישראל בכל העולם כולו ביום אחד (כי אחשוורוש משל בכיפה דהיינו על כל העולם כולו) עיין מחשבות חרוץ אות ו' שאע"פ שהבטיח הש"י שלא לכלות את ישראל אבל ליכא דידע לישנא בישא כהמן (שהוא תמצית דעמלק) וכל דבריו במגילה למלך היינו למלכו של עולם וכו' עיי"ש גודל כוחו לקטרג, ונעשה נס ונהפוך הוא שישראל הרגו את כל העמלקים בעולם ואולי רק את הזכרים שקמו עליהם להבדיל משאול שבזמנו הרגו את כולם (לבד משפחה אחת שנתעברה מאגג) וע"כ מלכות שלמה הייתה שלימה.

שאול המלך היה משבט בנימין וכן מרדכי ואסתר, ומובא בר' צדוק שבני רחל הם בחי' צדיק ביחס לבני לאה שהם בחי' בעל תשובה. וזהו דאיתא שאול היה כבן שנה לחטא במלכו. ובכל הדורות דווקא זרע בני רחל הם שנלחמו בזרע עמלק כגון יהושע שאול ומרדכי ואסתר, כי הם בחי' נצח, שמנצחים בכח צדקותם שהיא מתחילה ועד סוף, להבדיל מיהודה שהוא מבני לאה והוא בחי' הוד, דהיינו בחי' תשובה והודאה. ומידת ההודאה היא דייקא כשלא כ"כ מצליחים

לנצח את היצה"ר, שאז צריכים להודות בטעות. ודייקא מי שצדיק תמיד קשה לו יותר להודות בטעות וכגון שאול שלא הודה כשלא קיים מצוות שמואל למחות את כל עמלק ולהמתין לו בהקרבת קרבן. ועמלק הוא הרע בעולם בחי' ה' העומת זה של ישראל, דכתיב יד על כס י-ה ודרשו שרומז שאין הכסא שלם ואין השם שלם עד שימחה זכר עמלק. ורמזו חז"ל בפסוק "רק רע כל היום" ס"ת עמל"ק. וכתוב "ראשית גויים עמלק" ר"ת רגע, דהיינו ששורשו גבוה מאד בבחי' הראשית של הבריאה אבל מבחי' הסיגים שבבראשית, אבל אצלו זה בחי' רגע דהיינו בחי' הפסק ודין, כי הוא העומד לנתק תמיד בין את הגוף מהראשית האמיתית, ולהעמיד את עצמו כראשית, לנתק בין שמים וארץ, ובין מוחין לעשיה דהיינו כופר בעיקר, ועיין תורה יט תנינא. וכפי מציאותו בעולם כן ניתן כח ליצה"ר בעולם ומחיתו היא מחית הרע בעולם בגשמיות וברוחניות.

לכן פורים שהוא בחי' מחית עמלק היא הכנה לזהירות מחמץ, כי חמץ הוא היצה"ר, בחי' שאור שבעיסה, שכך מכונה היצה"ר (כמבואר בברכות יז). ובלק"ה מבאר שמחמץ את המוח ומכניס בלב רוח גבוהה וגסות. ¹⁰

נס פורים היה בסוף גלות שבעים שנה דבבל דהיינו שהיה הכנה לגלות הארוכה שעדין אנו בה, כי אע"פ שהיה קודם בנין בית שני אבל כיוון שארבעים שנה אחרי בניינו התפשטה מלכות החושך של יוון בחי' "יוון המצולה" טיט המטביע, לכן מובא שמלכותם כבר נחשב תחילת הגלות הארוכה שלנו היום, דאז פסקה הנבואה, ופסקו עשרה הניסים מבית המקדש, ולא כל ישראל היו על אדמתם כי רבים נשארו בגולה. והאור הנפלא של מרדכי ואסתר שנתגלה בסוף גלות בבל, ונקבע לדורות ע"י מצוות היום של פורים, (כמבואר בכוונות פורים) היה הכנה לימי חושך אלו. כי האור של פורים דהיינו שגילו נס נסתר בדרך הטבע, היה לימוד לישראל לראות אור בחושך, ולמצא את הש"י בהסתרה, בערפל, בבחי' "ומשה נגש אל הערפל כי שם האלקים" דהיינו להבין הרמזים המבואר בתורה נד ולגלות ההסתרה שבתוך ההסתרה כמבואר בתורה נו ואור כזה נמשך מגבוה מהכתר, והוא בחי' ה"פור הוא הגורל" שהפיל המן והפור נהפך לפורנו (נוסח הפיוט שאחרי המגילה) ומפור נעשית פרה, דהיינו שמורידים אור גבוה כזה של בחי' גורל שנמשך משער החמישים, לעשיה דהיינו לה' אחרונה של השם, לבחי' מלכות, שע"ז אפשר לנו להיות קשורים אליו ית' ולהמליכו גם בחושך והסתרה. בבחי' הירושלמי (תענית פ"א): 'אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו בכרך גדול שברומי', שנאמר: "אלי קרא משעיר", כמבואר בתורה לג אות ב'. דהיינו שבתכלית הטומאה נמצא קדושה הגבוהה ביותר בחי' האהבה שבדעת שאוהב הקב"ה את ישראל. ובעין זה מבואר בתורה נו.

ולכן ירדו אז שתי הנשמות הנפלאות האלו מרדכי ואסתר שני מושיעים לישראל "מור והדס" (לשון סליחות לתענית אסתר) שהם שני מיני בסמים, בחי' ריח טוב¹¹, נשמות גבוהות שלא נגע בהם חטא אדה"ר כמבואר בבני יששכר שבחוש הריח לא פגם אדה"ר, וכן חודש אדר הוא זמן החוטם, שלא נפגם, כמבואר בלק"ה בה"ר ה' אות ב' שבחי' "מרחוק נראה לי ה"י שעל ידו יש כח להתגבר על המניעות בחושך דייקא הוא בחי' ריח בחי' כמאן דארח ריחא.

בפורים מתגלה אור גבוה מאד שאינו מתגלה בשום זמן אחר, (יותר משבת ויו"ט כמבואר בכוונות). כי נשמת מרדכי שירדה באותו דור הייתה גבוהה מאד, דייקא ע"י ההסתרה הגדולה שהייתה אז בסוף הגלות, בחי' "ישנו עם אחד" שאמר המן ופירושו שרמזו לאחשוורוש אלוקיהם ישן ע"כ עכשיו הזמן להכחידם. בסוד הדורמיטא דז"א שע"ז מתגלה אור יסוד דאבא ללא לבוש (כמבואר בכוונות פורים) שזה אור שיכול להתגלות רק בזמן של הסתרה גדולה שקודם לגאולה בחי' תרדמה וניסור זו"ן כדי להביאם פנים בפנים) ומתגלה בו אורות גבוהים מאד שבכתר בחי' אהבה שבדעת בחי' אבן ישראל אב וכן כחודא. דהיינו שנשמה כזו יכולה להמשיך חסדים גדולים לדור מעתיק ששם היא עינא חד דרחמי עיין תורה קה שבעין כזו אין רע בישראל כלל כי שם בחי' ישראל עלה במחשבה תחילה, שם בחי' קב"ה וישראל חד, בחי' אהבת הקב"ה לישראל שלא תלוי בשום דבר.

¹⁰ סוד כוונת תלית המן את מרדכי מבואר נפלא בלק"ה עושה שליח לגבות חובו ג' אות יב

אלי אלי למה עזבתי שאמרה אסתר עיין תורה נ'

עוד עניינים ביאר הריצ"ח בסוף שיעור 21 נ3 הכח העצום שנצרך לאסתר לא הגידה מולדתה ומדוע המן נקרא כלב וכן אחשוורוש

ועיין תורה י' ענין אסתר ומרדכי

בתורה ס' סוד מרדכי שהוא בחי' זקן בחי' עתיק יומין בחי' ספורי מעשיות משנים קדמוניות עי"ש.

בתורה נו נתבאר גם קצת עניינים של מרדכי ואסתר

במגילה נזכר המן - נד פעמים ממוכן-ג, אסתר-נה הדסה-א אחשוורוש-ד אחשוורוש-כה

'לק"ה נחלות הלכה ד (טז) נמצא שקלפת המן עמלק הוא בחינת הקלפה המחלשת ומרשלת לב האדם מלהתפלל מחמת שרואין אריכת הצרות והגלות והמנא לצלן וכנ"ל שזהו בחינת סב"ינין יבשתיא הוא הנאמר בהתורה הנ"ל שסוברים חס ושלום כאלו כל התפלות לריק חס ושלום, שזה הטעות נמשך מקלפת המן עמלק כנ"ל. ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת כלל התפלות של הצדיק האמתי וכנסת ישראל. פי מרדכי היהודי זה בחינת צדיק הדור שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ריח שהוא פלול מפל התפלות, כי כל מלחמתו וכל הכבישות שלו הם על ידי תפלה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. פי מרדכי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור שתרגומו מרי דכ"א, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת ראש ושרש של כל התפלות שהם בחינת ריח, בחינת משיח, פי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור. וזהו בשמים ראש, ראש דייקא בחינת ראש ובכור שהוא עבודת התפלה כנ"ל, הפך בחינת ראשית גוים עמלק שהוא בחינת התרשלות מהתפלה כאלו עדין לא התחלנו לפעל כלל. ומרדכי בחינת בשמים ראש וכו' שמחוק את לב כל אחד ואחד מישראל להתחיל בכל פעם מחדש להתחוק בתפלה,

הכוונה שאור גבוה כמו מרדכי, ההסתרה בעצמה היא שמגלה אותו כנ"ל, (כוונות פורים הנ"ל/כ"א). וזה בחינת רדו שמה. (כמבואר בלק"ה ר"ח ג' ב') רדו דייקא. שרמו להם שיהיו בגלות כמספר רדו כמו שאמרו רז"ל. דהיינו שכשיגיעו לבחי' רדו, דהיינו לתכלית הירידה, אזי דייקא יהיו נגאלין כנ"ל. וזה בחינת מה שאמר רבינו נ"י על פ' תעתי כשה אובד וכו' (בתורה ר"ו) שכשאדם נבון ותועה מאד מאד בדרכים המקולקלים ח"ו לפעמים הוא תועה כל כך עד שמקורב מאד אל הקדושה ועל ידי נסיון קל יכול לחזור אליו יתברך. אך מחמת שנתרחק מאד ממנו יתברך זמן רב על כן אינו שומע קול הכרוז, עיין שם. אבל כשיש חכם גדול כנ"ל שידוע ומשיג דעת הנ"ל ויוכל לבחין את השעה הוא יוכל לקרב אותם, אז דייקא כשמגיעין לתכלית הירידה כנ"ל כי אזי סמוכין מאד אליו יתברך רק שאינו שומע קול הכרוז, אבל על ידי דעת החכם הנ"ל הוא מגלה הסתרה כנ"ל ואזי שומע קול הכרוז בבחינת אוריתא מכרות קמייהו כנ"ל.

ואולי אפ"ל דהיינו המבואר בכוונות סוד התרדמה והדורמיטא שהוא סוד הניסור, שאז הנוק' שהיא בחי' כנסת ישראל מקבלת מאו"א בעצמם ולא ע"י ז"א ורק כך אפשר שיתגלה יסוד אבא דהיינו בחי' צדיק כזה. (כמבואר שם שישוד דז"א שהוא האור של מרדכי הצדיק מתלבש ונעלם ביסוד דז"א, אבל בזמן הניסור שהמלכות מקבלת מאמא, אזי הוא גלוי, כי אמא לא מסתירה אותו כמבואר שם)

והשי"ת ברחמי רצה שאותה ההארה המתחדשת בהיות המוחין דאו"א תוך המלכות בזמן תרדמת ז"א לא תתבטל לעולם בכל שנה ושנה בימים ההם עצמם גם אחרי התעוררות ז"א בסוד וזכרם לא יסוף מזרעם לכן נתקנו מצוות היום של פורים כמבואר בשער הכוונות

(א) **קריאת המגילה** מגלה את אור מרדכי שמגלה השגחה ומהלך בתוך הסתרה של כמה שנים ואע"פ שהיו בהם רשעים נושאי נשים נכריות. דהיינו שמתגלה שהייתה אז השגחה בעינא חד דרחמי כנ"ל.

(ב) **ומתנות לאביונים** דהיינו צדקה בונה ומתקן פרצוף הנוק' דהיינו שהצדיק הנ"ל יאיר בכנסת ישראל שימליכו כראוי את השי"ת עליהם

(ג) **והסעודה** שאוכל ושותה אבל י-ה ושת י-ה ע"י נשאים בנוק' גם המוחין שהיו בה ע"י או"א קודם התעוררות ז"א דהיינו בשעת ההסתרה כי י-ה הם חכמה ובינה דהיינו או"א.

(ד) **ומשלוח מנות** לא נתבאר בכוונות אולי כי היא צורך סעודת היום הנ"ל וגן בחי' צדקה הנ"ל.

(ה) **ושתית יין** נ"ל לבאר שהוא להראות החילוק הגדול בין ישראל לעמים שהגדול שבהם שהיה מושל בכיפה בשכרותו רצה להביא את אשתו לעיני כולם בכתר לבד ולבסוף הרג אותה ולהבדיל הקטן שבישראל מתוך שכרותו מתגעגע להש"י בצעקות ובכיות. וע"י שכרות דעד דלא ידע זוכה לבחי' אור מרישא דלא איתיידע, שהוא אור שער הנ' הגבוה של מרדכי, שם רצה לאחוז המן ע"י הפור, ולתלות בספק את מרדכי, וע"י גרם שיתעורר הפור דקדושה (כמבואר בכוונות שב"פ קמג שהוא מילוי דשם אהי-ה הוא פור) שמגלה את האהבה שבדעת לישראל שאינה תלויה בשום דבר ממילא כל אויביהם דינם כליה.

(ו) **שתיית יין** – עיין תורה כו תנינא להזהר משכרות כמ"ש פן ישתה וישכח מחקק אבל שתיה כראוי אזי אדרבה היא טובה להרחיב דעתו שגדלים החסדים המלבישים את הדעת ואזי זוכה לבחי' דעת קונו כמבואר בערובין סה כל המתפתה ביינו זוכה לדעת קונו. וכן רואים בחוש שע"י שתיית יין כראוי נחלשות הפניות והנצרך לבריות וחוץ השקר וזוכה לאמת ויכול להיות בדביקות להש"י בלא הפרעה כי היין מעורר את הבינה עלילה כמבואר בתורה מא ובינה בחי' יובל בחי' חירות בחי' שחרור עבדים ושם כשהשתיה כראוי אזי הוא יין המשמח בחי' שמחה והתרחבות הלב ונחלק בו מקום לכל אחד ומשתחרר ממאסר הבלי עוה"ז בבחי' אשריך ארץ שמלכך בן חורין, ויכול לגלות את כל הכסופים דקדושה בלא מונע ולזכות לדביקות בו ית'. על כן ראוי לפני כל שתיה לבקש רחמים שהרי לא נתבאר כמה היא שתיה כראוי ע"כ אני מבקש שגם כוס נוספת זו תיהיה בגדר הראוי שלא אשתכר ח"ו פן אשכח מחקק דהיינו את תורת משה רבינו המלוכש בכל אבר ואבר רק אדרבה אזכה לתיקון הברית והקשר אליו ית' ביתר שאת ועוז ע"י הרחבת הדעת דהיינו כח ההתחברות שכל כולו יופנה אצלי רק להתחבר אליו ית' בכל אבר ואבר וכל מדה ומדה. וכו'. וכדברי רבנו עוד כוס משקה משכר בפורים הוא עוד תיקון הברית.

(ז) עוד נ"ל לומר מה שנוהגים לאכול **אזני המן** וצ"ע מדוע דווקא את אזניו ונ"ל כיוון שהיה עבד למרדכי כידוע. וכן היה עשירי לאגג ועיין ביוצר לפרשת זכור "עולל הנותר עמד לשיכים" דהיינו שכל העמלקים שיש בעולם הם עבדים כי הם בני שפחה, דהיינו מזרע שנותר באותה השפחה שהכניסו לאגג באותו לילה קודם ששספו שמואל כמבואר במדרש, ועבד עיקרו היא השמיעה (בחי' המליצה כולו אוזן) וכן דינו של המזיק עבד, שאם עושהו חרש משלם דמי כולו, כי שוב אין לו ערך כלל למכרו בשוק. ועוד שנוהגים למלא בפרג להראות יותר שהיו סתומות ולא היה שומע מצוות אדונו. ואולי פר"ג דייקא לרמוז לפ"ר ג' בורות.

(ח) לבאר מה **שנוהגים להתחפש** נ"ל עפ"י הריצ"ח שביאר (ד' 11) שצריך לתפוס את הגוף כתחפושת דהיינו כלבוש ובוה תירץ מה שקודם החטא לא התבוששו כי לא זיהו את עצמם עם הגוף אלא עם הנשמה וע"י האור של פורים אפשר לזכות לזה ורבינו הרגיל אותנו לדבר לגוף כאל אדם זר לתפוס שאני זה הנשמה קשור תמיד אל הש"י וכל הריחוק ושכחה והתאוות זה מעוות הגוף המתלבש עלי אבל זה לא אני ובפורים צריך יותר לתפוש שזו רק תחפושת ע"י שמתגלה אהבה שבדעת שכל יהודי אפילו הקל שבקלים הוא ראוי לנס והצלה.

^א שם מבואר שגם נשמת משה רבנו היתה יסוד דאבא ומסתמא ע"כ גם היא נתגלית בזמן הסתרה והתגברות השיעבוד שלפני הגאולה דייקא, כמבואר בתורה שהחרטומים ראו שצריך להוולד הגואל לכן גזר פרעה כל הבן היאורה תשליכוהו. וצ"ע לפ"ז לכאורה כל יחידי הדורות שהם בחי' נשמת משה כמבואר במקום אחר התגלות בזמן של הסתרה של בחי' תרדמה לצורך הניסור של קודם הגאולה. ובאמת רשב"י בזמנו היו גזרות קשות והאריז"ל צ"ע וכן הבעש"ט ורבנו.

(ט) עניין שתית היין והתחפוש – אולי אפ"ל עפ"י תורה מא ששתית יין מעורר הגבורות הקדושות בבינה עילאה וע"י ריקוד ממשיכם אל הרגלין ששם אחיות הקליפות והדינים ומבואר שם שמי שהוא בעצמו בחי' רגלין לא יכול ע"י שתית יין, בעצמו להמתיק עצמו, אלא צריך להשקות יין את הגבוה ממנו, כדמצינו ביעקב שהשקה את אביו, ובוזה טעו נדב ואביהו (שהם נו"ה בחי' רגלין) ששתו בעצמם במקום להשקות את משה רבינו, לכן הריקוד שלהם היה בבחי' התלהבות היצר, אך זרה, ועפ"ז אולי אפשר לומר שע"כ הביאה אסתר את מרדכי למשתה, כדי להשקותו יין המשמח, שע"ז ימתיק הדין ממנה שהיא רגלין (עיין תורה פא תנינא) גם מצד שהיא אשה וגם מצד שהיא בחי' תורה שבנסתר הנקראת ירך כמבואר בתורה י' וע"י שהיא שרש נשמות ישראל נמתק הדין ע"ז מכל ישראל כי היא היתה בחי' רגליה יורדות מות של כל ישראל ע"י שנכנסה לצינור הרשע אחשוורש ומרדכי שתה יין ורקד והעלה אותה ואת כל ישראל מאחיות הקליפה וע"ז נעשה הנס וכמבואר שם שע"ז זוכה לבכורה והברכה כי ע"ז נתעורר בחי' בני בכורי ישראל שבבחי' זו ההשגחה על ישראל היא בבחי' רחמים גמורים וע"ז שהדוגמא לזה היא יעקב שהביא יין ליצחק שהוא שרש הגבורות שבבינה כדי לזכות בבכורה והברכה ואעפ"כ מחמת תוקף הדין היה צריך גם להתחפש וללבוש בגדי עשו ואולי לכן מתחפשים בפורים כי לא מספיק שתיית יין לעורר שרש הגבורות שבבינה כדי להמתיק הדין הנאחו ברגלין אלא צריך גם להתחפש ולדמות לעשו כדי להסיר הקטרוג. (ואולי לפ"ז צריך להתחפש דייקא לעשו ולא כיראים שחוששים להתדמות לרשע)

(י) ולבאר מנהג אנ"ש שגילה מוהרנ"ת לצעוק ל' יום קודם פורים הצילני מקליפת המן עמלק וע"ז יראה את מרדכי במגילה, עפ"י הנ"ל משער הכוונות שתיקנו קריאת המגילה כי על ידה מתגלה האור של מרדכי ואסתר, אלא שעלי יש קליפת המן עמלק שכל מהותה להסתיר ולבטל האור הזה, לכן צריך לצעוק הרבה ולהתחנן שתוסר ממני, ואזכה בקריאת המגילה לראות את מרדכי ואסתר המתגלים אז.

וכאמור דייקא ע"י מצוות היום של פורים זוכים לעשות הכנה והלוך לפסח דהיינו לקבלת התורה מחדש בליל הסדר באור בלי כלים ובשבעות עם כלים, אבל בלא ההכנה של פורים אזי מתן תורה היה בכופיא כמבואר בגמ' עה"פ קיימו וקבלו דהיינו קיימו בפורים מאהבה מה שכבר קבלו במתן תורה אבל בכופיא, כי כפה עליהם הר כגיגית ואמר אם תקבלוה מוטב ואם לא פה תהא קבורתכם, והקבלה מרצון של פורים היא ההכנה לטהרת הלב שזוכים ע"י הפרה שמתהרת כדי שיהיה הפסח נעשה ונאכל בטהרה. ועיקר הטהרה היא מפגם הברית²¹, כמבואר בתורה רמב שהרהורי ניאוף הם אבי אבות הטומאה, (אפילו יותר ממעשה עבירה עצמו כמבואר בגמ' בשם ריש לקיש עה"פ טוב מראה עינים מהלך נפש שפגם הראיה גדול ממעשה עבירה ממש. וזה בחי' תבוא פרה ותקנח צואת בנה העגל, שהיו מצחקים סביבו וכפרש"י שם עה"פ (שמות לב ו) ויקומו לצחק היינו גילוי עריות. כי לקבלת התורה שמתחיל בפסח צריך תיקון הברית כמו שכתוב בפרשת יתרו (שמות יט טו) הָיוּ נִכְנָיִם לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל תַּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה: ובתורה לו אומר רבינו שא"א להבין דבור של הצדיק בלי תיקון הברית, הכי נמי או כ"ש לקבל כראוי את תריג עצות של צדיקו של עולם, כל שנה במדרגה יותר גבוה בחג השבעות שמתחיל בפסח כנ"ל.

עד כאן הקדמה

※

תורה עד [י']

אחרי פורים קורין פרשת פרה שהיא הכנה לפסח וצריך להבין מה הוא הפסח ואיזה הכנה צריך לפסח, וכיצד פרה מועילה להכנה, ומה המשמעות של זה היום שאין לנו פרה אלא הקריאה, האם הקריאה במקום הפרה ואם יש הכנה נוספת רוחנית נוסף לזה.

אע"פ שכל אחד יודע שפרה קורין אחרי פורים, נקט רבינו אחר פורים קורין וכו' ולא אמר לפני פסח קוראים, לומר שכח טהרת הפרה נמשך מפורים. ואע"פ שפורים הוא אור חודש שהתגלה רק זמן מועט לפני הבית השני, מתבאר כאן שזה בעצמו החודש של פורים שאינו רק זכר לנס, אלא כח טהרה שנתגלה דייקא ע"י החושך הגדול²² שירד אז

²¹ לק"ה מתנה ג' יב – וע"כ הפרה מטהרת מטומאת מת שהוא ראש לכל הטומאות, כי הוא אבי אבות הטומאה שזהו בחי' עמלק שהוא זוהמת הנחש שהביא מיתה לעולם, שהוא בחי' תאות ניאוף שהוא סטרא דמותא כ"ש ואחריתה דרכי מות וכ"ש מוצא אני מר ממות את האשה וכו'. אשר מי שנופל לטומאה זאת א"א לו להטהר כ"א ע"י הצדיק האמת שיודע להמשיך עליו חסד חנם מהאוצר מתנת חנם שהצדיק מקבל משם בעת שבטל מן התורה כנ"ל.

²² תורה זו נאמרה כנראה בברסלב אחרי פורים שנת תקע כי אז גילה בפירוש העשרה מזמורים של תקון הכללי וסיפר את המעשה מו' בעטלערס. (על"ת הובא בשי"ק ח"א קס) ובשיחות הר"ן קמט מבואר שסיפרם בכה אדר תקע. עוד עיין חיי מוהר"ן סימן צ'

²³ כמבואר בכהאריז"ל בשער הכוונות פורים דרוש א' – ונודע כי המן הרשע. היה אוסטורולוגוס גדול כנודע בענין ויפל פור הוא הגורל מיום ליום כו' ובפרט במ"ש בספר הזהר כי הוא ועשרת בניו כוללים כל עשרה קליפין החיצונים וידע בחכמתו ענין מיעוט השגחתו ית' על ישראל בימים ההם להיותו בבחי' השינה ולכן חשב ועלה בלבו כי הזמן מוכן לאבד שונאיהם של ישראל, וז"ס ענין ויכוח המן עם אחשוורש אם יעלה בידם עצה זו והשיב לו המן ישנו עם כו' ודרשו רז"ל ישן הוא האלוה שלהם והבן זה. ולהיות כי הדורמיטא היא לטובתן של ישראל כדי שתנסר הנקבה מאחוריו ויחזור פב"פ ויגאלו ישראל ויבנה בית המקדש לכן התייעצו שניהם כי בזמן ההוא שהאלוה שלהם הוא ישן יקדימו הם לאבד ולהשמיד שונאיהם של ישראל כדי שלא יארו אפילו מתי מעט שיהיו ראויים לגאולה וע"כ לא יבנה בהמ"ק. ונודע' עצת המן מן שמשו ספרא בנו וכתביהם אל אחשוורש הנק' ארתחששתא בספר עזרא עד שביטלו בנין ב"ה בראותם כי הגיע זמנו להבנות ודי בזה. והנה אף בזמן

בגלות שבעים שנה (אולי מה שנתחדש אז שלא שמרו על יחוסם ונשארו נשים נוכריות)¹⁰ דבר שאפילו כעבדים בשיעבוד מצרים ערות הארץ לא עשו, והיה גם הכנה לחושך הגדול שהיה אח"כ שפסקה הנבואה מישראל (ואע"פ שמשפסקה הנבואה גם נתן הרשות לתנאים לבטל יצה"ר דע"ו ולהחליש יצה"ר דעריות כמבואר ביומא סט: דכחליניהו לעיני) והיה שיעבוד מלכויות ובפרט יון וכ"ש אחרי החורבן לחושך הגלות אחרונה, שגם בתקופה שעדיין היה אפר פרה אדומה (שהיה עד תקופת האמוראים) אבל מגודל החושך וההסתרה שירדה לעולם כבר לא היה בכוחו של האפר פרה כנראה לטהר את ישראל ברוחניות כראוי אלא ע"י האור של פורים. ואע"פ שגם קרבן פסח לא היה בחורבן בית שני אעפ"כ צריך את טהרת הפורים שתחזק את טהרת הפרה כדי לקבל את האור של מתן תורה בליל פסח. כפי שיתבאר לקמן.

שפורים היא הכנה – מתבאר בשנים או ארבע דרכים אחת – שהפור נעשה פרה דהיינו בכל פורים חוזר הסוד של הפור הוא הגורל ומזה נמשך הכנה לפסח ובדרך שניה – מבאר שמרדכי הצדיק הוא בחי' מור דרור דהיינו שהוא אור של חירות שהיא הכנה להרגשת החירות של פסח. עוד דרך שלישית – אע"פ שאינו מפורש אבל רמוז בטומאת מת שמבואר בתורה רמב שהרהורי ניאוף אם אבי אבות הטומאה כטומאת מת ופורים הכנה לזה משמע שבפורים זוכים לתיקון הברית שהוא הכנה לטהרת הפרה, שמטהרת מניאוף שזו ההכנה לקבלת התורה שראשיתה בליל פסח, עוד סמך לזה יתבאר בסוף במה שדייקא אז גילה את העשרה מזמורים שהם תיקון גדול לפגה"ב ואנ"ש הבינו שועבשיו יש נגמ"ח שע"י שבאים על ציונו הקודש ואומרים התיקון הכללי זוכים לתקן פגה"ב שהיא הכנה גדולה לפורים ופסח. עוד דרך רביעית – שלא רמוז בתורה אבל נראה לומר שכיון שפסח היא התחלת קבלת התורה של מתן תורה ואיתא בגמ' שאז היה בכופיא ובנס פורים הדור קבלוה ברצון נמצא שפורים הכנה לקבלת התורה שמתחילה בליל פסח שתייהיה ברצון בשבועות. עוד דרך חמישית מובן מלק"ה שצריך לקחת את השמחה של פורים ומחייית עמלק וכו' ההכנה לפסח – מתבאר כאן בארבעה דרכים א – שפור נעשה פרה, דהיינו שהוא הכנה לפרה שהיא הכנה לעשיית קרבן הפסח. ב – מבאר את הפסוק שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר, שפורים הכנה לפסח הפירוש למצוות מגיד שהיא פה סח דהיינו להיות משיח ומרבה לספר בניסי יציאת מצרים. ג – מבאר שמרדכי בחי' מור דרור דהיינו שהאור של מרדכי שמתגלה בפורים הוא הכנה לחירות של פסח, שצריך כל אדם להרגיש כאילו הוא יצא בעצמו ממצרים. ד – ובסוף התורה מבאר שפורים הכנה לחירות מחמץ.

אחר פורים קורין פרשת פרה/טו אדומה בפרשת חקת שם מבואר כיצד נטהרים מטומאת מת ע"י אפר פרה

אדומה [י], שהוא י"י הכנה לפסח/טו כי ניסן הוא תחילת השנה ופסח הוא זמן תשובה מאהבה, דהיינו התחלה חדשה של קבלת התורה/כ. כי בליל הסדר מאיר האור של קבלת התורה לכל אחד אור גדול מהכלים שיש לו, ולמחרת הפסח

הדורמיטא אין הנקבה ישנה, כי אז מסתלקין המוחין מן ז"א ונכנסין בנקבה כדי להבנות ולתקן פרוצ' כדי שתוכל לחזור אפין באפין כנודע בענין דרוש השופר של ר"ה ובהכרח יש הארה והשגחה זו על ישראל מצידה וענין אותה הארה היתה ענין מרדכי הצדיק כמו שנבאר בע"ה. דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א, לא בלבד יוצאין המוחין דז"א מצד נה"י דאימא, ונכנסין בנוק' רחל בהיותה אב"א, אלא (אף) גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע דא אבא ואימא ונמצא כי כמו בהיות המוחין ההם תוך ז"א היו יוצאים מהם ב' הארות לחו' ומבחי' הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דז"א ומבחי' הארת מוחין דאימא יוצאת רחל מצד אחוריו גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק ולא עוד אלא שבהיות מוחין הנו' תוך הנקבה נתוספה בחי' הארה שלישית משא"כ בהיותם תוך ז"א היה היסוד דאימא נשלם בחוזה דז"א והיסוד דאבא שהוא יותר ארוך כנודע היה נשלם בסיום היסוד דז"א ממש ולא היה יוצא מחו' ליסוד כלל, אבל עתה בהיותם המוחין תוך הנקבה אשר היסוד שלה נוקביי קצר מוכרח הוא שהיסוד דאבא יתפשט ויצא מחוץ ליסוד נוקבא ולחוץ ותגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי ונודע כי מה שהיה מתלבש ביסוד דז"א הוא בחי' העטרה של היסוד דאבא שהוא בחי' המלכות דאבא ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות גילוי וצריך לגלותה ולפרסמה.

¹⁰ ואיתא בזוהר שהוא הפגם הבית הגדול ביותר. והוא אבי אבות הטומאה כטומאת מת כמבואר בתורה רמב. ואם עד בית ראשון שעדיין שמרו על יחוסם הועילה הפרה לטהר את ישראל לפסח אבל כפגמו כזה פגם הברית גדול כבר לא הועיל והיה צריך תוספת טהרה של פורים.

¹¹ הלשון הזה שפרשת פרה קורין אחרי פורים צ"ע דלכאורה יותר מסתבר לתלותה בפסח ולומר שקורין אותה לפני פסח שהרי היא כדי לזכור להטהר לפסח, ומצאתי בעין זה בחדושי הרשב"א על מסכת מגילה דף ל. – לעולם קורין פרה בשבת הסמוכה לפורים מאחריהם, פי' בשבת שהיא לאחר פורים של פורים ושל כרכים דהיינו בשבת שלאחר חמשה עשר. ולפי רבנו מובן כי פורים הוא הדרך לפסח.

¹² במדבר יט, א – כב. ש"ע או"ח תרפ"ה סעיף ג'

¹³ גם בדפודי ותרל"ז. שהוא, בתרלו נראה שהיא (לא ברור) ומתמצו שהיא

¹⁴ אע"פ שבפסח דורות לא היה אפר פרה, וגם לא פרשת פרה לעסוק בה כנראה עדיין לא נצרכו לזה כי עדיין היה להם דין בן נח עד מתן תורה. אעפ"כ קבלו בני ישראל את פרשת פרה כשהגיעו במסע החמישי למרה לפני מתן תורה. כמבואר בשמות טו כה עה"פ שם שם לו חק ומשפט ופרש"י – במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם שבת ופרה אדומה ודינין.

בסנהדרין נו: מבואר שקבלו עשר מצוות במרה ז' של בני נח ועוד שלש של ישראל, ולא נזכר פרה, אבל מהרמב"ן שהביא את פרש"י משמע שהיה להם גרסא אחרת בגמ'.

¹⁵ ליקוטי הלכות ראש חדש הלכה ג אות ג' – כף הוא דרקה של תשובה בבחינת פסח שהוא יציאת מצרים. ואזי הוא יום טוב ואחר כף הוא יום טוב של שבועות ובינתיים ספירת העמר, כי בתחלה בא התעוררות התשובה מלמעלה על ידי התגלות ההסתרה, שעל ידי זה שומעין קול הכרוז ומתעוררין בתשובה ואחר כך מניחין אותו לילך מעצמו, שצריך לחזור ולשוב ולילך מדרגא לדרגא לטהר ולקדש עצמו מיום אל יום, שזה בחינת ספירת העמר, שהיא תכף אחר יציאת מצרים, שאז היה התעוררות התשובה מלמעלה על ידי קול הכרוז של התגלות ההסתרה פנ"ל ואחר כך צריכין לספר שבועות כמו ספירת נקיים של הנדה כדי לקדש ולטהר עצמו מיום אל יום מדרגא לדרגא ואחר כך זוכין לשבועות, שהוא דעת

נעלם האור כמבואר כל זה בעניין התשובה בתורה ו', שתחילה מאיר השגה גדולה משם אהי-ה שבבינה עילאה עולם התשובה ואח"כ נעלם האור ומאיר שם אהי-ה באחור (א-אה-אהי-אקיק) גמט' דם ואזי באים על האדם נסיונות ובויונות בחי' שפיות דמים, אבל מכח הרושם שנשאר לו מאותו אור גדול של היום הראשון מתגבר לעמוד בנסיונות ועי"ז מכין כלים לאור הגדול הנ"ל, וכשמכין את הכלים זוכה בו כבתחילה בבחי' שם אי-ה שמאיר ביושר, וימי הכנת הכלים הם מט' ימי ספירת העומר שעל כן הם ימי דין כידוע ובכל יום מכינים כלי למדה שבמדה אחת כגון ביום הראשון לחסד שבמלכות ובשני לגבורה שבמלכות עד שמתקנים כל המדות להיות כלים לקבלת התורה בשבועות שהוא יום מתן תורה שהוא האור שהאיר כבר בליל הסדר כנ"ל. וזה קרבן הפסח שהוא לשון פוסח ומדלג ומאיר אור למעלה מהמדרגה שלנו, ולכן באכילת הפסח בסוף הסעודה שעל ידו שמקבלים את האור הנפלא הזה שלמעלה מהמדרגה שלנו אור של מתן תורה כנ"ל צריך האדם להיות טהור מכל טומאה, כדי שיאיר לו ושלא יזיק לו האור הזה. **כי פ' פרה קורין כדי שיהיו נזהרין ליטהר מטומאת מת** דהיינו שחז"ל תיקנו קריאת פרשת פרה כשלשה שבועות לפני פסח כדי שיזכרו ישראל ליטהר לפני הקרבת קרבן פסח מטומאת מת **כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח** [כ"א] דהיינו שיהיו טהורים בזמן אכילת הפסח שהוא קדשים הנאכלים בטהרה ועל כן מדרבנן גזרו על טהרה גם בהקרבת קרבן פסח/כ"ב, ואע"פ שגם על טמא שרץ אין שוחטים את הפסח, תיקנו להזהיר על טומאת מת כי הטהרה מטומאת מת נמשכת שבעה ימים, דהיינו הזאת מי אפר פרה אדומה ביום השלישי ושביעי ורק אח"כ טבילה והערב שמש כטמא שרץ, ועוד מי שגר רחוק ממקום שנמצא מי אפר פרה צריך גם לנסוע לאותו מקום שנמצא [כ"ג].

ובתחילה הפרה אדומה שעל ידה נטהרים מטומאת מת **הוא בחי' פו"ר** [כ"ד] דהיינו הגורל שנקרא פור (בפרסית/כ"ה) ועפ"י הסוד כי יש פר (280) דינים וגבורות/כ"ו) והמן על ידם רצה להתגבר בכח הכישוף ולהטיל ספק בכח הגורל/כ"ז) ע"י שיטתו כרצונו/כ"ח),

גדול ועליון וגבה מאד בחינת מקנה של שבועות שכתב שם בפמ"ר הנ"ל, שא"ז הוא עקר התקון של התשובה בשלמות פראוי ובבחינה זו של פסח ושבועות ובאמצע ספירה, דהיינו שיש קדשה של יום טוב בתחלה ובסוף, דהיינו שבתחלה היא הקדשה של התעוררות התשובה והוא יום טוב של פסח ואחר כך הוא שבועות, שהוא בחינת דעת גדול מאד, שהוא בחינת מקנה, בחינת תקון התשובה בשלמות. ובאמצע ספירה, שהם ימי החל שבדם מטהרין ומקדשין עצמן כדי לזכות לשבועות כנ"ל. וזאת הבחינה הוא בכלל ובפרטיות בכל אדם ובכל זמן בפמ"ר.

^{כ"א} פרש"י על המשנה במגילה כט סוף ע"א

^{כ"ב} **את ההקרבה** עושה שליח אחד מבני החבורה המנויה על הפסח והוא חייב להיות טהור אבל שאר בני החבורה מהתורה רק באכילה כיון שהפסח הוא קדשים אסור בטומאה אבל רבנן גזרו על כל החבורה שתייה טהורה בזמן ההקרבה שמא ישכחו לטבול, ואם טבלו אע"פ שעדיין אסורים לאכול קדשים עד הערב שמש, כיון שהוא בא ממילא מותר לשחוט עליו ולא גזרו בו.

^{כ"ג} ועיין תורה רמב ענין אבי אבות הטומאה כטומאת מת

^{כ"ד} פו"ר אותיות פ"ר (דהיינו פ"ר גבורות) - עיין משנת הסידים מסכת אדר פ"ג אות ז' ח' ועי"ש גם פ"ר אות ב

^{כ"ה} **עיין תורה שלימה** על מגילת אסתר בשם לקח טוב שפור בלשון פרסי הוא גורל בלשון הקודש. ועיין תורה יט גלעד ויגר סהדותא.

^{כ"ו} **דין וגבורה** בדרך כלל הכוונה לענין של הסתרת האמת, ומשם הכח של הסט"א שכל עניינה זה להגביר את הסתרת האמת להסתיר יותר סוד הפ"ר דינם מבואר בבח"ר פ"ר גבורות חיים - שער רפ"ח ניצוצין - ואמנם ענין אלו הה' היתרים המבטמים והמתקנים (והמתקנים) הש"ך ניצוצין הם ה' גבורות הנק' ה' אותיות מנצפ"ך הנז' אצלינו במקומות רבים. והנה מנצפ"ך בגי' הוא פ"ר, והחילוק שיש בין שכי"ה ניצוצין ובין ה' גבורות מנצפ"ך הוא זה כי אלו השכי"ה ניצוצין הם גבורותיה של הנקבה עצמה וגם נתונות בספירת המלכות שלה כמבואר אצלינו לעיל כי כל ג' בחי' הכלים של ספירה זו הם ג' שמות של אדני", וכבר נתבאר לעיל כי שכי"ה הם ה' שמות אדני", אמנם גבורות מנצפ"ך הם בחינת גבורות הזכר עצמו שאח"כ נותנם אליה והם מתקבצים בספירת היסוד שבה הנק' נקודת ציון כנודע. הרי נתבאר ענין שכי"ה הניצוצין או פ"ר הניצוצין (של מנצפ"ך) הנז' בכל מקום בזוהר שהם בחינת הניצוצין שהיו בז' המלכים כנ"ל שיש בהם ג' בחינות והם כלים וניצוצות ואורות, ונתקנו ע"י פ"ר הניצוצות של מנצפ"ך שגם הם בחינת ניצוצות וכולם הם (נ"א - וכלים והם) דינים וגבורות, אלא שאלו של מנצפ"ך הם ממותקות יותר מאד מן השכי"ה ניצוצות. וזכור הקדמה זו של שכי"ה ניצוצין או פ"ר של מנצפ"ך מה ענינם בכל מקום. ועיין לעיל על ענין ד' מיני אורות טעמים נקודות תגין וניצוצות שהם האותיות, ומשם תבין כי אולי אותם הניצוצות הם דמיון אלו הרפ"ח (ניצוצין) שבכאן שהיא בחי' הד'. או אפשר שהיא בחי' ה' שהם בחי' הנקודות שבנקודים היוצאים מן העין שהם דינים ואור חוזר ואור האחוריים המאירים בכלים אחר היותם נשברים שנתעלו (מהם) ונסתלקו האורות הנקראים אור ישר, וצ"ע:

^{כ"ז} **המן הרשע** רצה להראות שאין ממש בגורל של יום הכפורים ממילא אין ממש בכפרת השעירים של יום הכפור ונשאר ישראל עם כל עוונותיהם וצריך לאבדם, כמבואר בבח"ר פ"ר גבורות חיים ולק"ה העושה שליח לגבות חובו ג' אות כו - וזה בחי' הגורל של הכה"ג ביה"כ שנתן על שני השעירים שהיו שניהם שוים בקומתם ובמראיהם וכו' כשרז"ל וא"א לבררם לידע מי לה' ומי לעזאזל כי אם על ידי גורל שהוא למעלה מהשכל כי בהשכל אי אפשר להבין כלל מהיכן נתחלקין הטוב והרע שהם בחינת שני השעירים שבתחילה שניהם שוים לגמרי ואחר כך נתחלקין זה לה' לפני ולפנים וזה לחוץ לגמרי לעזאזל. אבל אנו מאמינים אע"פ שא"א להבין זאת בשכל. אנו מאמינים שהכל מאת ה' צבאות יצאה כי בחי' יוטל הגורל ומה' כל משפטו" שהגורל יוצא מאת ה' מי לה' ומי לעזאזל כפי דרכיו הנפלאים ועי"ז דייקא נתברר בחי' עץ הדעת טו"ר שא"א להשיג מהיכן נמשך הטו"ר וכנ"ל. אבל המן רצה לפגום בזה כי הוא כפר ואמר שהגורל במקרה ח"ו והיה מכשף גדול. ואמר שיכול בכשפים ובשמות הטומאה להמשיך הגורל כמו שהוא רוצה כי אמר שהרוח חיים יכול כ"א להמשיך כרצונו לכל מה שהוא רוצה. שזה היה בחי' חטא העגל שהצליח מעשה שטן והיה בו רוח חיים כשפרש"י שם היינו כי זה היה עיקר הפגם שבגדול הכשפים של הער"ר היו יכולים להמשיך הרוח חיים לכל מה שרצו אפילו לדוממים וצומחים כי הרוח חיים של הסט"א גדול בשעתם מאד בבחי' רוח סערה...

^{כ"ח} **כי המן** היה הלעומת זה של מרדכי שבאורו הגדול משער החמישים עורר בחי' הגורל שהיא ההשגחה שבתוך ההסתרה כי גורל הפירוש כשארם אינו יכול להכריע בעצמו אזי מוסר ההכרעה לשיקול עליון וכמ"ש בחי' יוטל גורל ומה' כל משפטו אבל באמת הגורל דייקא מגלה את בחי' ישראל עלו במחשבה תחילה בחי' אבן ישראל אב ובן כחדא אלא שהמן כפר בזה ורצה להעלים האמונה בזה ע"י הגורל שלו. **לכן עשה** גורל שאין

כי פורים/כט ע"ש הפ"ר/לא על שם הפ"ר דינים, ועל שם הפור הוא הגורל שהפיל המן/לכ ועל שם הפור"ר דקדושה שנתעורר נגדו ונפל על ידו ונהפך הפור שלו לפורנו/לכ לדי(לה)/לכ כי דייקא ע"י הגורל שרצה לפגום בו ולהטיל בו ספק, שם הוא מקום גבוה מאד/לכ ששם אדרבה מתגלה האהבה שבדעת שאוהב הקב"ה את ישראל, אהבה שאינה תלויה בשום דבר, (וכמבואר בכוונות שנועץ ו' בפ"ר דינים כדי לפגום בפור הוא הגורל ודייקא ע"י נתעורר הפור"ר דקדושה שהוא ב"פ קמג שהוא מילוי שם אהי-ה) אבל באמת לא נעשה ממילא אלא ע"י התפילות וצומות של מרדכי ואסתר וכל ישראל נתהפך הפור של המן לפורנו כמבואר בלק"ה הנ"ל. ועי"ז היתה נפילתו של המן הרשע, ומסתמא גם היום ע"י תענית אסתר ועוד ע"י מצוות היום של פורים וע"י בחי' עד דלא ידע חוזר ומתעורר אותו אור גבוה הנקרא גורל ומתגלה האהבה שבדעת שאוהב הקב"ה את ישראל, וע"י קריאת המגילה שמגלה את האור הנפלא ועצום של

עליו עוררין (לאפוקי מגורל דעבן) דהיינו מיום ליום ומחדש לחדש עיין יערות דבש גורל כפול להכרעת העליון בספק התחתון יב פתקים ושסה פתקים וע"י שנפל היום שסה וחדש יב הוכיח שאיבדו את ההשגחה שהרי מלמעלה כיוונו שיצא כך היום בחדש ובפרט באדר שהוא סוף ועקב שבזמן בחי' הריחוק מהראש והשגחה והראיה שהרי בו מת משה הוא הדעת. אבל גם בזה כפירתו התעתו ולא ידע שמיית משה היא לידתו וצדיקים גדולים במיתתם מחייהם כי להיפך משה עלה לשער הנ' כמובא שעלה להר נבו היינו נ' בו ויקבור אותו בגי היינו ביג' מידות של רחמים. ועוד שבאותה שנה שעשה המן את הגורל היה אדר מעובר ובו לא שולט המזל והכישוף.

כט פורים על שם הפור – וצ"ע מדוע נקרא כל הנס ע"ש הפור דווקא ועיין בני יששכר ח' ביאורים בזה. ונ"ל להוסיף שאע"פ שלמפרע נתגלה שהייתה השגחה כבר מתחילת מלכות אחשורוש אבל משמע מחז"ל ומלק"ה ועוד שדייקא הפור הפך לפורינו שדייקא ע"י שרצה להפיל הגורל גרם לעורר את בחי' הגורל להיפך מכוונתו כי הוא רצה להוכיח שאפילו שם כבר אין אהבה אלא קנאה ונתברר להיפך ששם בשורש הרצון, (ואין טעם ברצון) האהבה היא לא תלויה בדבר. ונתעורר הגורל א' לה' וגורל א' לעזאזל. והוא בעצמו נעשה השעיר לעזאזל.

^ל גם בדפורי- הפ"ר, ובכל המנוקדים – הפ"ר, וצ"ע אולי הבינו כך מהציון לאסתר סי' שציון הספרינו רב אבל איכ"ל למה לא תיקנו הפור כמ"ש בפסוק ועוד הרי ציון גם לכתיב הארז"ל ששם ידוע שפ"ר מרמז למספר פ"ר דינים ולזה רמזו השם פורים. ועוד למה לשנות ממה שכתב מוהר"ן.

לא מגילת אסתר פרק ט (כו) על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור על כן על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם:

לב עיין לק"ה שחיתה הלכה ד אות ח – ועל כן המן הרשע, ימח שמו, הפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש וכו' (שם ג), עד שפיל לו הגורל על יום י"ג באדר, כי המן היה חכם להרע ומכשף גדול, וידע שהברורים נעשים בכל יום ויום כפי היום וכפי הדור. ועל כן בחכמתו הרעה הטיל גורלות, כדי לכוון החדש והיום שייכל להתגבר על ישראל חס ושלום, ובדאי גורלו לא היה דבר ריק, ובדאי פון היטב בגורל היום המיוחד, שהיה בלתי אפשר לעמד בנגדו (עיין אסתר רבה ז, ג), אבל ה' יתברך גבור על הכל ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונראות, ועזר והושיע למרדכי ואסתר בכה הצומות וזעקתם, להכניע המן הרשע וכל זרע עמלק באותו היום שדייקא. ונתהפך מהפך אל הפך, כמו שנאמר (שם ט), "ונהפך הוא". ובאמת היה נס נפלא שאין כמוהו שנתהפך הפור והגורל מהפך אל הפך ממש, שדייקא באותו היום נהרגו ונשמדו זרע עמלק, ועל כן נקראו הימים האלה, "פורים" על שם הפור" (שם). כי זה עקר תקף הנס הנפלא והנורא הזה, שפורו וגורלו של המן, שהיה מכשף מפלג וחכם להרע כזה, וכון מאד מאד בגורלו על אותו היום שדייקא, אשר באמת היתה עת צרה מאד ולא היה אפשר לעמד בנגדו באותו היום, על כן הסכימו עליונים להגזירה חס ושלום, אבל איש בער לא ידע שמאד עמקו מחשבותיו ויתברך ואין שום יאוש בעולם, כי אף על פי שבאמת זה היום מסגל לו לרעתו, חס ושלום, וקשה מאד מאד לעמד בנגדו, עד שכמעט כמעט היו נאבדין חס ושלום, כל שונאי ישראל, אף על פי כן, אתה מרום לעולם ה', ואפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, כי על ידי הצום והתענית שגזרו מרדכי ואסתר נתהפך מהפך אל הפך, ונתהפך הגורל והפור, להפיל אותו וזרעו ומשפחתו באותו היום שדייקא, כי זה ידוע (עיין ירושלמי תענית פרק א, הלכה א, ועין בלקוטי מוהר"ן לג, ב וסימן קטו, וחלק ב, סימן יב), שבכל מקום שיש בזה לסטרא אחרא להתגבר ביותר ויתר, בודאי יש שם קדושה טמונה וצפונה ונסתרת קדושה גבוהה מאד מאד, רק שהיא בהעלם ובהסתר גדול מאד מאד, עד שנדמה שאי אפשר בשום אופן להכניע את הסטרא אחרא והקלפה ההיא, אבל באמת אם תרצה להתגבר עליו, רק שצריכין יגיעה יותר בצום ותענית וזעקה ושינה ותפלה ותחנונים הרבה, כמו בימי מרדכי ואסתר. ואז יכולין לזכות שיתהפך הדבר מהפך אל הפך כמו שהיה אז, שדייקא באותו היום הפילו אותו ונתהפך הפור והגורל מהפך אל הפך. על כן קראו לימים האלה "פורים" שדייקא. וכמו כן הוא בכל דור ודור ובכל יום ויום, כמו שנאמר (שם ט), "הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וכו'". והבן מאד דברים אלו למעשה, כי חייך הנצחיים תלויים בזה, שמתאמין ויחדע בכל יום ובכל עת ובכל מקום, שיש לה כח עדין איך שהוא להתגבר על מה שאתה צריך להתגבר באותו היום והמקום שדייקא, וה' יתברך יעזר וישיע לך, אמן:

כל מה שאמרו חז"ל בעניין ידיעתו של המן איתא בספרים שאע"פ שבאמת היה חכם גדול אבל בעיקר הכוונה לשר שלו.

לב לשון הפיוט שאחרי קריאת המגילה בלילה

^{יד} ציון זה נוסף בתרלו בפנים

יד אסתר ט ו' בכוונות הארז"ל בסוד הפיל פור ובסוד פרה אדומה [עיין פרי עץ חיים פורים פ"ו. – והפיל פור, פי' – שנועץ ו'. הרמז לו' בין אותיות פ"ר, ג' מנצפ"ך, כדי לסבבו בגבורתו. והוא לא ידע, כי ב' פעמים קמ"ג יש באמא מימינא ומשמאלא, עולין ג"כ פור, ע"כ קראו לימים אלה פורים, כי אותיות מ"י שבבינה נשתתפה לו"א, להפוך הקללה לברכה ע"י אסתר. עוד עיין מחברת הקודש (לרבי נתן שפירא) שער פורים (ד"ה מהאר"י ולה"ה שורש נשמת המ"ן)]

יז פרי עץ חיים – שער ר"ח חנוכה ופורים (נמצא בין שער ר"ח לשער השבת) – פרק ו – דע, כי שורש המן היה מן הקליפות, שכנגד ז"א דבריאה. ואות ה' מורה כח ה"ג דמנצפ"ך, ואותיות מ"ן מורה על ב' הראשונים היותר קשות: והוא חשב להשחית את מרדכי, שהיה מיסוד אבא ומתפשט בזעיר אנפין, ע"י ע"ץ גבוה, ולזה היה גבוה חמישים אמה, רמוז לה"ה דאמא, אשר יסוד אבא עובר דרך שם כלול בהם:

והפיל פור, פי' – שנועץ ו'. הרמז לו' בין אותיות פ"ר, ג' מנצפ"ך, כדי לסבבו בגבורתו. והוא לא ידע, כי ב' פעמים קמ"ג יש באמא מימינא ומשמאלא, עולין ג"כ פור, ע"כ קראו לימים אלה פורים, כי אותיות מ"י שבבינה נשתתפה לו"א, להפוך הקללה לברכה ע"י אסתר, שהיא יסוד דאמא,

מחברת הקודש – שער פורים – ...והחשב להשחית מרדכי יסוד אבא המתפשט בו"א ע"י עץ גבוה נ' אמה לרמוז לה' גבוה דאימא יסוד אבא עובר דרך שם והפיל פור פי' ו' רמז לו"א בין אותיות פ"ר כדי לסבבו בגבורה והוא לא ידע כי ב"פ קמ"ג דאי' מימין ושמאל עולים ג"כ פור ע"כ קראו לימים האלה פורים כי מ"י דבינה ישתתפו עתה בפור להפך קללה לברכה ע"י אסתר יסוד אימא

יז ועיין קהלת יעקב – פור יש לכנותו אל מזל ונקח שכולל י"ג תקוני דיקנא דבחי' י"ג אהי-ה וי"ג כ' (נראה הכוונה יג הכולל) עולה גימט' פור (דהיינו יג פעמים אהי-ה ועוד יג הכולל סה"כ שוה פור) ופורים בהוד ענף הבינה ע"כ היה הנס ביין.

שתי הנשמות מרדכי ואסתר וע"י השמחה של פורים והשתיה שזה גם תיקון הברית/ל"ח שהוא עיקר ההכנה שצריך לטהרת אכילת הפסח והמתקת כל הדינים, ואח"כ מפ"ר הנ"ל שנמתק בפורים נעשה/לט) **פר"ה** [מ]/מא, כי לבד מהפרה אדומה שהיא הכנה לפסח גם פורים הוא בורדאי הילוך ודרך הכנה דהכנה לפסח [מ] כנ"ל. וזהו בחי' (שיר השירים ה) שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר. דהיינו שע"י שושנים נוטפות מור עובר זוכים לשפתותיו, כי שפתותיו זה רמז על בחי' פסח/מג, כי פסח נוטריקון פה סח מ"כ(כמובא [מ"ה]) כי מצוות

^{לח} עיין שיה שרפי קודש ח"ג סימן ט – "...קדשת הברית עקרו על ידי השמחה כמוכן בדרבי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות, שעקר קדשת הברית זוכין על ידי שמחה, וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ברוש, שעקר התגברות תאודה זאת של נאוף הוא על ידי עצבות ומרה שחורה, על פן צריכין להתגבר עצמו ביותר להיות בשמחה תמיד (שם).

ועיין שיש"ק ח"ה סימן נ' – יש אומרים שאמר לענין שתית יין בפורים נאף בראנפין נאף תקון הברית" – עוד יין, עוד תקון הברית.

^{לט} צ"ע אם מפ"ר נעשה פרה א"כ איך היתה נעשית פרה לפני נס פורים. וכנראה בירידת הדורות התגברו הפר דינים כל כך שכדי להמתקם צריך עוד הכנה של פורים ומחית עמלק שממנו עיקר התגברות הדינים וע"י האור של מרדכי שמתגלה בפורים נחלש הדין של הפר דינים ונעשה פרה.

^מ פר נעשה פרה – פע"ח שער עמידה פ"א. ושם שער השופר פ"א. שער הכוונות עמידה דרוש ה. ושם ר"ה דרוש ו'. קהלת יעקב ערך אדני"י אות ב ושם ערך אפר פרה. ועי"ש ערך ארץ – מנצפ"ך גימטריא פ"ר ועם ה' אותיות גימטריא פרה. ושם ערך פרה. ובספר הלכותים האריז"ל פרשת חקת פרק יט. ושער המצות ריש פרשת חקת. ע"ח שער ט ספ"ו. ועיין לק"ה שחיטה הלכה ה אות יח מה שייכות פור לפרה.

^{מא} עיין שער הכוונות – דרושי העמידה דרוש ה' ונראה כוונתו שבהתחבר ה' לפר דינים נמתק קצת ונעשה פרה אדומה שהיא דינים קצת ממותקים.

וזה לשונו – גם יש בחי' ב' של דינים כנ"ל וה"ס ה"ג של מנצפ"ך הנ"ל אשר בתחלה יורדים אל הגבור' ומשם יורדים אל נוק' דז"א והם בגי' פ"ר כמנין מנצפ"ך. וגם פ"ר ניצוצין אלו גם הם צריכין להמתק ע"י שרשם שהם ה' גבורי' עליונים למעלה ואז נעשין פרה כענין ש"ך ושכ"ה פ"ר ופר"ה ואז נמתק' וכוונת מיתוקם הוא בתיבת אדני והוא כשתציר ציור א' בציור יו"ר שהוא רי"ו ותחברנו עם ג' אותיות האחרות שהם דין יעלו פ"ר שהם פ"ר ניצוצין והרי נרמזו הפ"ר דינין. ואמנם אופן כונת מיתוק' הוא כך כי תכין אל מה שנודע שהנוקב' בהיותה בפני עצמה נק' אדני. ובהיותה נכללת עם י"ס האצילות הנכללים בשם יהוה כנודע תהיה הנקבה נרמזת באות ה' אחרונה של ההויה הנו' ונמצא כי זהו מה שתכין שתמשיך הארת ה' אחרונה הנו' אל שם אדני המורה בציורו הנ"ל אל פ"ר דינין הנו' ואז יהיה פר"ה והרי נתמתקו ב' בחי' הדינים הנו': עד כאן לשון הכוונות.

פר נעשה פרה – נראה הכוונה לפ"ר דיני המלכות שצריכים להתמתק בשרש הדינים שבבינה עלאה דמינה מתערין דינים והיא ה' ראשונה (וצ"ע שבכוונות הנ"ל אומר לכיין לה' אחרונה)

וזה בחי' מפר נעשה פרה – כי פר הוא העגל ותבוא פרה ותקנח צואת בנה היינו מיתוק דיני חטא העגל שהוא בחי' פר דינים ובאמת פרה אדומה היא אדום בחי' דין אבל ע"י ששורפים אותה זה בחי' מיתוק הדינים באש של מעלה בחי' בינה ואזי נעשה אפר פרה שמתהר מטומאת מת

מפר נעשה פרה – כי פר הם דינים גמט' מנצפ"ך כנ"ל בחי' סוף (כי הן אותיות שבסוף תיבה) בחי' סוף הגלות שאז דייקא התגבר החושך בחי' דינים ודייקא ע"י שזה בחי' דורמיטא עלו מוחין זעיר ומלכות קבלה מבינה ונתגלה יסוד דאבא בחי' צדיק הדור להמתיק הדינים ונעשה מהפר דינים דייקא פרה לטהר טמאים.

עיין לק"ה שחיטה הלכה ה אות יח – מוהרנ"ת מנצל הקשר בין פור לפרה וע"י שנקבל המון כוונותו לפגום כגורל דהיינו כפור עי"ז נעשה פורים ומפור נעשה פרה היינו ע"י שלל נפגם הגורל עי"ז נשאר לנו כפרת העונות של שני השעירים צוה"כ שהם בחי' פרה אלומה.

וזה לשונו – וזה בחי' פרשת פרה שקורין אחר פורים וכתב אדמו"ר ז"ל (בסי' ע"ד בל"ת) שבתחלה הוא פור ואח"כ נעשה פרה. ולכאורה מה שייכות פור לפרה. אך ע"פ הנ"ל שע"י הפור רצה לפגום בהגורל של יוה"כ שעל ידו נכנס הכה"ג לבית ק"ק להמתיק כל הדינים שע"י עיקר התגלות ההעלמה. כי כל העלמות ע"י הדינים שמהם כל כח הס"א והיצה"ר המעלים האמת. והמן ע"י שהפיל פור הוא הגורל שבשפיו העצומים. רצה לפגום בגורל דקדושה של יוה"כ שנתן אהרן על שני השעירים גורל א' לה' וגורל א' לעזאזל. ע"כ בשזכו להכניעו ונעשה פורים ע"ש הפ"ר זוכין אח"כ לטהרת הפרה אדומה. כי פרה אדומה ושעיר המשתלח הם בבחי' אחת כי שניהם מעשיהם בחוץ (כמובן בספרים). ועל ידם דייקא עיקר טהרת וסליחת עונות. כי עיקר מעשה פרה הוא שצריכין לשוחטה נוכח פתח אוהל מועד שהוא ק"ק. ולהמשיך ההמתקה משם מק"ק. עד שבתוקף גודל כח הצדיק הממתיק הדינים יהיה נמשך השכל העליון שהוא ההמתקה עד לחוץ ממש. שיהיה נמשך משם עצות נפלאות עד שכל העומדים בחוץ ממש יהיה להם תקוה לבל יאבדו לגמרי ע"י התגברו' אבי אבות הטומאה ח"ו שהוא טומאת מת שהוא מעלים האמת מאד מאד בכמה מיני העלמות והסתרות בלי שיעור וערך. עכ"ל הלק"ה.

וצ"ע שלא ביאר ממש איך מהפור נעשה פרה אלא שלא נפגמה בחי' טהרת פרה דהיינו שני השעירים ואולי כוונתו שפרה מקבלת טהרתה מגורל יוה"כ ולכן העמדת הגורל העמיד גם את טהרת פרה בעצמה ועדיין צ"ע

צ"ע אולי גם פור בחי' פר דינים ומפ"ר דינים נעשה פרה היינו ע"י הפורים נמתקים הדינים כנ"ל וזה נרמז במה שנוסף ה' לפ"ר דינים, כי הדינים והסט"א הפגם שלהם הוא בבחי' הנוק' בבחי' המלכה שאינה כראוי כי הם גאות וגם אינם מכוונים למקום הנכון דהיינו עקומים היפך הישר. דהיינו שהם בחי' עגל וע"י תיקון המלכות בחי' ה' נוסף לפר ה' ונעשה פרה לקנח צואת בנה היינו תיקון המלכות בתכלית דהיינו כמו מצות פרה אדומה שעושה אע"פ שלא מבין.

^מ עיין פל"ה בשם חסד לאברהם מעין ב' נהר נו – ל' יום לפני פסח מתחיל הקב"ה להוציא נפשות ישראל מהיכלות הטומאה. וכן כדני יסעקר ממלך ד' אות ח-ה. ועיין ש"ע או"ח תכס א במ"ב בשם ח"י להתחיל בפורים עצמו ללמוד הלכות פסח. ועיין רמז בגמ' מגילה דף ו: ד"ה אף כאן אדר הסמוך לניסן.

^{מא} כלל המהלך הוא פר, פור, פרה, פסח. ועיין תורה פג מתן בסתר יכפה אף שש פא בא"ב ושש כפול פ' תפ גמט' שמה של הקליפה לילי' ועי"ש והוא פלאי משמע מגלויי הכתר וידוע שיש אומה שלימה, (שיצאה פסולת מאברהם אבינו שמדתו חסד) שהיא חסד דקליפה, שאינה יכולה לבטא האות פא, קליפת ישמעאל תאור ניאוף בחי' טומאת מת כמבואר בתורה רמב וקוראים פרשת פרה לטהר ממנה וצ"ע

^{מב} נוסף בתקפא

^{מג} פרי עץ חיים חג המצות פ"ו (ד"ה מגיד) וסוף פ"ד וספירת העומר סוף פ"ג ובשער הכוונות דרושי הפסח פרקים ג' ד' ו' יא יב

ליל הפסח לספר בניסים של יציאת מצרים וכל המרבה הרי זה משובח/מ¹⁰. **שושנה היא אסתר** מ¹¹ } **כמובא בזוה"ק** [מזח/מט] **ובכהאריז"ל** [ז], **ושושנה גימ' אסתר** [נא] } כי שושנה בין החוחים הוא כינוי לכנסת ישראל כמבואר בריש הקדמת הזוהר וכנסת ישראל היא ספירת המלכות והמלכות נקראת בכל דור על שם צדקת הדור/כ¹² שאז היתה אסתר. **נוטפות מור עובר זה בחי' מרדכי**, כי מרדכי בחי' מור כמ"ש/ש¹³ כבימי מור והדס בחי' **מר דרור** [נד/יג] } שהוא אחד מסממני הקטורת, ובגמ' **(חולין קלט ע"ב)** } אמרו מרדכי היכן הוא רמוז בתורה ותירצו שרמוז בפסוק "מר דרור", ודרור הוא **לשון חירות** [ז], **בחי' חירות של פסח** [נח] } כי מרדכי הצדיק היה נשמה גדולה מאד (יסוד דאבא כמבואר בכוונות) ובתורה ס' מבאר רבינו שהיא בחי' זקן בחי' עתיק יומין, שבכתר, בחי' בינה שהיא בחי' שנת היובל שנת החמישים שבה מאיר החירות ושחרור עבדים בחי' החירות של פסח. והו' "שושנים נוטפות מור עובר" כי מרדכי הצדיק בחי' מור נוטף ומאיר את אורו הגדול בשושנה היא אסתר שהיתה נשמה גדולה

¹⁰ לעיל אמר שפורים הכנה לפרה שהיא הכנה לעשית קרבן הפסח, וכאן מוסיף שפורים הכנה למצוות מגיד שהיא פה סח להיות מרבה בסיפור ניסי יציאת מצרים, ולקמן יאמר שמרדכי בחי' מור דרור משמע שהאור של מרדכי שמתגלה בפורים הוא הכנה לחירות של פסח שצריך כל אדם להרגיש כאילו הוא יצא בעצמו ממצרים. ועוד בסוף התורה מבאר שפורים הכנה לזהירות מחמץ.

¹¹ **אסתר** – בכוונות מובא שהיא בחי' מלכות דאמא עלאה, וזוהר כי תצא רעו. ובמקדש מלך שם מבואר שנשמתה מאצילות ונשמה כזו לא יאונה לצדיק כל רע ואין לקליפות שום אחיזה בה לכן לא אפשר לאחשוורוש לגעת בה כלל ומבואר שם שמרדכי ידע שם מפורש והיה שולח שירה במקומה שהייתה קליפת נגה דנפש דאסתר ונתלבשה בגוף ורק בה נגע אחשוורוש וממנה נולד דריוש ולכן היה חציו טוב חציו רע כי כן היא קליפת נגה שממנה בא (אמנם עיין בן יהודע על סנהדרין דף ער שכתב שביום לא הייתה יכולה לעשות כן ולכן דריוש היה כן ממנה. ועוד קשה שהרי זוהר שלח קסט: מבואר שלבשה מלכות דהיינו לבוש מג"ע כשבאה אליו באותו יום א"כ מסתמא כן הייתה זו היא בעצמה וצ"ע עיין זוהר ח"ג דף רעו הנ"ל שלא שייך ותלבש מלכות אם היא נטמאה לגוי אפילו באונס) ועיין לק"ה פורים ד' ז' שאסתר הייתה בחי' אור הגנוז שנאמר עליו ימנע מרשעים אורם ולכן לא יכול היה אחשוורוש לגעת בה וכמו שרה אמנו בבית פרעה ומסתמא כוונתו לזוהר ח"ג דף רעו הנ"ל ששם זה כתוב. יתר ביאור בזה עיין קנאת ה' צבאות לרמח"ל ח"ב ד"ה מעשה אסתר היה באונס.

¹² ותלבש אסתר מלכות עיין זוהר ח"ג דף רעו. ושושנה בחי' כנסת ישראל שם דף רלג ובח"א דף א. וכנסי בחי' מלכות כידוע.

¹³ **הקדמת הזוהר דף א.** – רבי חזקיה פתח, כתיב, (שיר השירים ב) (פנחס רלג, ופ' תשא קפט) **כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחֻחִים. מֵאֵן שׁוֹשָׁנָה, דְּאֵי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.** (בגין דאית שושנה ואית שושנה), **מֵה שׁוֹשָׁנָה דְּאֵי בֵּין הַחֻחִים אֵית בַּה סוּמְק וְחֹר, אוּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֵית בַּה דִּין וְרַחֲמֵי. מֵה שׁוֹשָׁנָה אֵית בַּה תְּלִיסַר עֲלִין, אוּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֵית בַּה תְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי דְּסַחְרִין לַה מְכַל סַחְרָהָא. אוּף אֱלֹהִים דְּהִכָּא (נשא דף קלא ב, וקלח, וקמו) (שמות קפא) **מִשְׁעֵתָא דְּאֶדְכֶּר אֲפִיק תְּלִיסַר תִּיבִין לְסַחְרָא לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלִנְטְרָא לַה.****

¹ שער מאמרי רשב"י על זהו בראשית א. וקהלת יעקב ערך אסתר

² קהלת יעקב ערך אסתר, וערך כהשים, וערך פתח עינים, וערך שושנה. ושער הכוונות פורים דרוש א'

³ **חי מוהר"ן** – אות תקסג – (קב) **שְׁמַעְתִּי מִרְבֵּנו זְכָרוֹנו לְבָרְכָה שְׁבִימִי אַבְרָהָם אֲבִינו הִתְהַוְּהַ שְׁכִינָה נְקָרָת בְּשֵׁם שְׂרָה, וּבִימֵי יִצְחָק בְּשֵׁם רַבְקָה, וּבִימֵי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַחֵל וְלֵאָה (הַלְכוּת בְּשָׂר וְחֵלֶב הַלְכָה ב). וְכֵן מוּבָא בִּזְהַר הַקְּדוּשׁ מֵעֵין זֶה:**

⁴ **סדר סליחות לתענית אסתר:** – **בְּמִתִּי מְסַפֵּר חֲלִינוּ פִּנְיָה. לְשׁוּעַת נְבִאִים אֵל תְּעַלֵּם אֲזַנְךָ. הַקֶּשֶׁב תִּחַנְתָּם מְשֻׁמֵי מְעוֹנְךָ. כְּבִימֵי מוֹר וְהַדָּס הוֹשַׁעַת בְּנִיָּה:**

⁵ שמות ל כג. ובחולין קלט מרדכי מן התורה מנין דכתיב מר דרור והתרגום מירא דכיא

⁶ **שמות ל (כג) וְאֵתָה קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֵר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מְאוֹת וְקִנְיָן בְּשָׂם מִחֲצִיתוֹ חֲמֵשִׁים וּמְאוֹתֵים וּקְנֵה בְּשָׂם חֲמֵשִׁים וּמְאוֹתֵים:**

אונקלוס (כג) ואת סב לך בוסמין רישא מירא דכיא תרגום יונתן – ואנת סב לך בוסמין בשרוייא מור בחיר

אבן עזרא – הפרידו הכתוב מהבשמים כי כתוב אריתי מורי עם בשמי. ואולי זה בחי' "למי לכוז לחיו" כיוון שהיה גדול מהם

הרמב"ן מביא ראשונים שסוברים שהוא שמן המוסק הנוסף מחבורה בבטן הצבי דווקא כשהוא חפשי ולכן נקרא דרור אבל הוא חולק מכח המדרש הנ"ל וס"ל שהמור הוא סוג שרף עצים.

⁷ **חולין קלט:** (שאלו פפנאלי את כז ממנה) משה מן התורה מנין? (בראשית ו-ג) בשגם הוא בשר. המן מן התורה מנין? (בראשית ג-יא) המן העץ (למז שיתלוו על עץ) אסתר מן התורה מנין? (דברים לא-יח) ואנכי הסתר אסתיר מרדכי מן התורה מנין? דכתיב (שמות ל-כג) מר דרור ומתרגמין מירא דכיא:

פרש"י – מנין. לגדולת מרדכי: מר דרור. וקרי ליה ראש לבשמים לצדיקים ואנשי כנסת הגדולה:

ועיין ביאור החברותא שם – 8. המהרש"א ביאר שמצינו שמות נוספים לארבעה אנשים אלו, ואילו שמות אלו ניתנו להם על ידי מצרים או פרסיים והיה מקום לומר שאינם עיקר שמם ולכן מוכיחה הגמרא שנקראו בשמות אלו על שם ענינם, וכדלהלן. משה, שעל ידו התפרסם שאין המבול מטבע העולם, שהרי על ידו נטבעו המצרים בים וישראל הלכו ביבשה. המן, כי הוא גזע צפעוני מעשו, וכמו שדרשו שהנחש והמן פתחו ב"אף" ונתנו עיניהם במה שאינו שלהם. וראה בחידושי אגדות להגר"א (בכורות ח') שהמן ובגיו הם הסי' והנחש, ותלו אותם על העץ פירושו על סיבת עץ הדעת. וראה בכתב סופר (ועה"ת, אסתר) שפירש שראה גזירת המן על אותו חטא של עץ הדעת שחטאו בסעודתו של אחשוורוש כמו שחטא באכילת עץ הדעת. וראה עוד בחכמה ומוסר (רמדן) **ובזרע ברך. אסתר, שבימיה הסתיר הקב"ה פניו מישראל כי הסתירו עצמם מדיבור "אנכי" שהוא עיקר אמונה, וראה **בביאורי הגר"א** (לב"ק צ"ב) שכתב שנאמר בה הסתר, כי כל הנס נעשה בהסתר, ולכן לא נזכר שם ה' במגילה בפירוש. וביאור דבריו בימי הפורים [מאמר ז', י"ט]. וראה עוד **בשפתי חיים** (מועדים ב' רי"ט) שהתורה לא ראה רק לגלות מקור שמה של אסתר, אלא את שורש ההנהגה שנעשית על ידה. **מרדכי**, שנחשב ראש לגדולה כראש הבשמים, שעל ידו נעשית ההצלה, משום שהוא אנשי כנסת הגדולה לא השתחוו לצלם ולא נהנו מסעודת אחשוורוש. וראה **בביאור הגר"א** אסתר ו"ב ה' שביאר באופן אחר.**

⁸ דרור לשון חירות דכתיב וקראתם דרור ויקרא כה י' ועיין רמב"ן שמות ל כג מש"כ שם בשם הרד"ק

⁹ פסחים קח. קט: קי:

מאד מבחי' עולם האצילות/כ"ט, שעל כן היתה בחי' אספקלריא המאירה, שהאיר בה אורו כל אורו הגדול בבחי' מור נוטף ועובר על גדותיו עד שנוטף לחוץ, ועל ידי שניהם התגלה ונקבע לדורות אור נפלא של חירות שמתחיל בפורים ונשלם בפסח.

וע"כ צירוף של פורים מרומז בפסח, בפסוק (שמות כג) ו' שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם. ^{א"ס} **למצרים ולא יראו פני ריקם**

ר"ת פורים. וזהו לא יראו פני ריקם/כ"ט כי ע"י האור של פורים לא באים ריקם לפסח אלא עם בחי' אור החירות של מרדכי/כ"ט כי פורים הוא דרך/כ"ט לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ/כ"ט כי החמץ הוא היצה"ר והאור מרדכי הצדיק שמאיר בפורים הוא בחי' אור החירות מיצה"ר בחי' "אשריך ארץ שמלכך בן חורין" ועל ידו נקל להזהר מחמץ הפסח/כ"ט. ^{כ"ט} **ו(ופסק באמצע הענין ולא גילה יותר) :**

עד כאן דיבר ממה שהתחדש בנס פורים לפני בניין הבית השני. ולכאורה ההמשך הוא סיכום של הנ"ל שועכשיו ההתחלות מפורים. אבל ממה שלא סיים זאת לעיל, אלא הוסיף זאת לאחר זמן, וגם כאן לא אמר זאת בפירוש, ומהאופן שמוהרנ"ת היה חוזר על דברי רבנו כמו שסיפר זאת תלמידו רבי נחמן מטשערין, שאמר און היינט באריכות גדולה ואחריה שתיקה גדולה, וכן מהעובדה שגמר אז לגלות את העשרה מזמורים של תיקון הכללי, שהוא עיקר תיקון הברית שגילה רבנו שזה עיקר ההכנה לפסח כנ"ל, וכן המעשה מו' בטלרס שהתחיל לספר איך שמחים וכבר אמר (שיש"ק ח"ג סימן ט) ששמחה היא עיקר תיקון הברית. נראה שכאן כוונתו בעיקר לרמוז למה שהתחדש ע"י רבנו בעצמו.

^{כ"ט} **כנ"ל בזהר** כי תצא רעו. ובמקדש מלך שם מבואר שנשמתה מאצילות ונשמה כזו לא יאונה לצדיק כל רע ואין לקליפות שום אחיזה בה לכן לא אפשר לאחשוורוש לגעת בה כלל.

^{כ"ט} **שמות פרק כג** (יד) **שלוש רגלים תחג לי בשנה:** (טו) **את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב פִּי בוּ יְצֵאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא יֵרְאוּ פְנֵי רִיקָם:** **פרש"י** – ולא יראו פני ריקם – כשתבאו לראות פני ברגלים הביאו לי עולות (חגיגה ז):

^{כ"ט} **צ"ע מדוע** הביא את כל הפסוק ולא רק את סופו ששם הראשי תיבות פורים, ובפשטות כי בתחילתו מדובר בפסח שפורים הוא ההילוך אליו. ועדין היה יכול לצטט רק שבעת ימים תאכל מצות וכו' כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם. ואולי רוצה לומר כי חודש ניסן מועד חודש האביב כדי ללמד שצריך לעבר את השנים כמבואר בגמ' והובא בספורנו שם. וגם זה רומז לפור והגורל שהפיל המן כי מבואר בספרים שנפל הגורל על חודש אדר אלא שאז היה שנה מעוברת והגורל נפל על אדר ב' שבו אין מזל לישראל ולכן לא שלט הגורל שעשה על ישראל.

^{כ"ט} **אולי אפשר** לרמוז גם עפ"י הכוונות שהאור של מרדכי שהוא יסוד דאבא לא מתגלה אלא ע"י ההסתרה של זמן הניסור שאז המלכות מקבלת מאמא ולא מו"א ועל כן יסוד דאבא גלוי דהיינו נשמת מרדכי הצדיק נמצא שדייקא ע"י "לא יראו פני" דהיינו הסתרה של פורים היא הדרך והילוך לאור הגדול שמתגלה בפסח.

^{כ"ט} **עוד אולי אפשר** לומר כי לא יראו פני ריקם היינו החיוב להביא שלמי שמחה, אבל פנמיות השמחה ממשיכים מההארה של פורים שמתגלה האהבה שבדעת הקשר הפנימי בין ישראל לאביהם. ושכל עזות הגוף המביא את העצבות הוא לא האני האמיתי אלא בגד בוגד וצריך לקיים ויעזוב בגדו אצלה וינס" עיין זהר כי תצא דף רעה: שזו אותה בחי' של מה שנתבאר גבי אסתר ששלחה שידה במקומה לאחשוורוש. ולזה מרמוז התחפשות של פורים לרמוז שחוף מהאני האמיתי הכל רק תחפשות ומכאן ההתחזקות וההתגברות על הייאוש שע"י ההילוך לשמחת הרגל של פסח. **ומתפרש** הפסוק מסופו לראשו, שע"י לא יראו פני ריקם שבעת ימים תאכל מצות. דהיינו שצריך לעלות לרגל עם השמחה של פורים ועי"ז שבעת ימים תאכל מצות

^{כ"ט} **מה שנקט** דרך דייקא אולי כי ידוע שדרך אינה תכלית אלא פרוודור להגיע אל הטרקלין לכן בבחי' דרך שם כל הנסיונות כמבואר באבות והפתויים של היצה"ר כדי למנוע מלהגיע כראוי לטרקלין, וזה דייקא ההכנה שצריך לקבל מפורים כיצד להגיע לתשובה והגאולה של פסח כראוי, ולעמוד בנסיונות של פתויי הדרך לשם. ובלק"ה מבאר שהעיר זה ע"י השמחה שממשיכים מפורים שע"י מתרחב הלב ויש כח להתגבר על התאות. הפך העצבות שהוא מפיל לתאוה דייקא.

^{כ"ט} **צ"ע דלכאורה** נראה שלומד זאת מהפסוק הנ"ל שבעת ימים וכו' והרי לא נזכר בו חמץ. ואולי נרמז בכאשר צויתך עיין אור החיים שם.

^{כ"ט} **פורים דרך לפסח** – עוד עיין בבני יששכר מאמר ד' אות ח-י' ל' יום מפורים לפסח הם תשך שעות ג"פ עמלק כי בפורים מתחיל מחית עמלק וג"פ כנגד מחשבה דיבור ומעשה. דהיינו חב"ד חג"ת נה"י ובדיקת חמץ היא גם מחית עמלק שהוא היצה"ר.

^{כ"ט} **נמצא במה** שפורים הכנה לפסח תחילה דיבר מטהרה ואח"כ מפה-סח היינו דיבור ואח"כ מחירות ואח"כ נזכר אכילת מצה ואח"כ זהירות מחמץ. ואולי הם בחי' מחשבה דיבור ומעשה, דהיינו טהרת המחשבה וחירות הלב מתאוות ודיבור קדוש וחמץ ומצה במעשה סור מרע ועשה טוב.

ואולי אפשר לבאר קצת שתחילה הוא פור, היינו הפר דינים לתוכם הכניס המן הרשע את בחי' ז"א שהוא ו', וע"י פורים בחי' "פורה דרכתי" נתפוררו הדינים, וגם נתקנה המלכות במקומה להיות אחרונה מפר לפרה, ואח"כ מבחי' "שושנים" נתקן בחי' "שפתותיו" היינו ע"י שושנה היא אסתר היא אמא עלאה נתקן בחי' תשעה קבין דיבור שנטלו נשים ונעשה פה סח, ומבחי' מרדכי יסוד אבא המושך מלבנונית הכתר מיג תקוני דקנא (פע"ח) ומתגלה בקריאת המגילה, שמגלה מהלך של השגחה נפלאה בתוך ההסתרה של כל שנות מלכות אחשוורוש, ואזי מרדכי, מרי דכיא, מטהר הלב ומאיר החירות של פסח. וע"י מחית עמלק שבפורים נקל להזהר מחמץ בפסח וכפי מה שהוא רחוק מחמץ כן מאירה לו המצה.

כי בתחילה היינו עד נס פורים בסוף גלות שבעים **היו כל ההתחלות** (ט) **מפסח** כנ"ל שפסח הוא בחי' תשובה שתחילה מאיר אור גדול של המדרגה הבאה ומסתלק ומכח הרשימו אנו מתגברים להכין לו כלים, **וע"כ כל המצות הם זכר/ע"י ליציאת מצרים** [ע"י/ע"י] כי את כל המצוות קבלנו בסיני אחרי מט ימי הספירה שהם ימי התשובה כנ"ל שבהם הכננו כלים לאור מתן תורה שהאיר בליל הסדר של מצרים שלמחרתו יצאנו ממצרים. **ועכשיו** [ע"י/ע"י], **(ולא סיים)** [ע"י] ונראה מובן מכל הנ"ל שעכשיו ההתחלות מבחי' פורים, מחית עמלק, ע"י אור החירות של מרדכי הצדיק שזוכים בפורים ע"י המגילה שמגלה את אורו כמבואר בכוונות פורים וע"י שאר מצוות היום והשכרות דעד דלא ידע שמגלה את האור הנפלא של רישא דלא אתידע שם הגורל שבו מתגלה האהבה שבדעת של הקב"ה לישראל וע"י מחילת עוונות וטהרת השכל מהרהורים רעים שהם אבי אבות הטומאה כמבואר בתורה רמב וע"י אפשר לזכות בנקל לתשובה של פסח. וכל זה התחדש בסוף גלות שבעים שלפני בניין בית שני כהכנה לחושך שיהיה בבית שני שפסקה הנבואה וגם לא כל ישראל חזרו לארץ ועשרה ניסים שהיו בראשון פסקו בשני, ורוב ימיו היו בשיעבוד מלכויות וכל שכן כשנחרב והתחילה הגלות הנוראה של היום, שכדי לזכות לתשובה של פסח צריך את ההכנה של פורים ומסתמא בעיקר את השמחה שזה עיקר המצווה בפורים/ע"י :

ט עיין תורה ד' תנינא אות ב' שכל ההתחלות ע"י צדקה שפותח כל הפתחים, ואולי על כן לפני פסח עוסקים הרבה בקמחא דפסחא שהיא מצוות צדקה גדולה ועוסקים בזה הרבה יותר משאר השנה.

ע הלשון **זכר** ליציאת מצרים ע"י ואלו הכוונה כי יציאת מצרים היה על מנת שנקבל את המצוות, שעל מנת כן הוציאנו ממצרים וכמ"ש חמישים פעם בתורה אני ה' וכו' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' עיין סוף פרשת שלח סמוך לצווי על היציאת ועוד ומבואר בזהר טעם שנזכר חמישים פעם לרמוז לשער החמישים לבינה שהיא בחי' שנת החמישים שנת יובל שעל ידו הוציאנו ממצרים.

עוד איתא בחו"ל כל המועדים בטלים לבד מפורים וחנוכה. ומבאר בלק"ה פורים ד' אות ב' – ועל כן ימי הפורים לא יעברו וכו' (שם) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא. ועל כן לא יתבטלו ימי הפורים אפלו לעתיד, כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, ויציאת מצרים היה שיצאו מתחת יד פרעה, ופרעה הוא ראש לכל הקלפות, אבל אף על פי כן הוא בחינת הקלפה שהוא אצל התגלות הימים והמדות, כי פרעה אותיות הערף, ושם המקום שמתחילין המוחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות, ושם אחיזת פרעה, ובנדאי הוא קלפה חזקה וקשה מאד מאחר שאחיותו בהתחלה ממש, אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות, אבל המן עמלק הוא שרש הרע והקלפה בבחינת ראשית גוים עמלק, כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמוחין מבחינת מאמר סתום כנ"ל אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם כשזוכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות כנ"ל. ועל כן כל הימים טובים, שהם בחינת ימי טוב, דהיינו שבאותן הימים עשה השם יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגברו ימי הטוב. ועל כן אנו עושין יום טוב, על כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהימים, על כן אז יתבטלו הימים טובים, כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהימים כנ"ל, אבל פורים, שהוא בבחינת האהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת המן עמלק שניקתו משם מבחינת ההסתרה ההיא כנ"ל, על כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד, כי אז יזכו גם כן להארה זו, דהיינו אור האהבה שבדעת שהוא גם כן הארה של פורים כנ"ל

פ קושיית ספר עבודת הקודש (פל"ח מחלק סתרי תורה) מביאו השל"ה (מסכת פסחים פרק תורה אור אות קכב קלב), ומתמה על שתורינו הקדושה יחסה כל מעשה המצות זכר ליציאת מצרים. הובא ספר אור המאיר – דרוש לפסח. ועיין רמב"ן שמות יג טז אברבנאל שמות כ' ב-ו. וחיונך מצוה כא. וריבנו כאן מתרץ מדוע? כי כל ההתחלות מפסח.

ע **יש חילוק** גדול בין יציאת מצרים לנס פורים כי במצרים ע"י (במדבר כ טז) ונצעק אל ה' וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים, והמלאך הוא משה רבנו כידוע, ולפי הנ"ל בכוונות שנשמה שהיא יסוד דאבא לא מתגלית אלא בזמן הסתרה גדולה ומשה היה נשמה כזו כנראה גם הוא התגלה רק מכח ההסתרה, ואמנם חרטומי פרעה ראו אז שהגואל צריך להוולד, וגזרו כל הבן היאורה תשליכוהו. ואעפ"כ הגאולה עצמה היתה ע"י אני ולא מלאך, שהקב"ה בעצמו התגלה במצרים בליל הסדר לגאלם, (ובאמת גם מלאך ממש ירד כמ"ש שהדם על המשקוף היה כי בלא זה המלאך המשחית לא מבחין בין ישראל למצרי. ויש בזה ביאורים) נמצא שאע"פ שהיו בני נח ועדין לא נעשו בני חורין היו במדרגה גבוהה של גילוי שכינה. ואע"פ שהיה בהם פגם של עבודה זרה כדאיתא במדרש אלו ואלו ע"י. אבל בגלות בבל (כמו ששמעתי מהר"י) כיון שהקב"ה שונא זימה, לא ירד להצילם אלא בדרך הסתרה גדולה דייקא, כי נשאו נשים נכריות שזה הפגם גדול מאד כמבואר במ"א שלהדיא משפיע לחוץ וע"כ הקנאות פוגעת בו. (ועיין דברי סופרים אות לג עמ' 27 שגם זה שאחשוורוש לקח את אסתר נמשך מהפגם שפגמו ישראל שלקחו נשים נכריות)

פ ובלק"ה ברה"ד ד' כה מבואר שעכשיו ההתחלות מפורים וכו"ל כי פורים הילוך לפסח וצ"ע א"כ מאי ועכשיו הרי זה התחיל כבר בבית שני. ועיין לק"ה בשר בחלב ה' אות יט שכתב הקדים רפואה למכה כי עיקר שמחת הרגלים היתה בבית המקדש ומשחרב לוקחים אותה מפורים מבחי' הארת מרדכי הצדיק ע"י. ועיין באיני הנחל פ"ד נעשה פר"ה דהיינו פסח ראש השנה וכו' ע"י. ועיין שיש"ק ח"א אות קסא בשם נתיב צדיק אות יא ששמע מרבו מוהר"ג"ת שאמר ועכשיו יש רבינו ז"ל שכל ההתחלות מאתו. ועיין בעלים לתרופה מכתבים מרבי נחמן מטולטשין ז"ל מכתב ה'. מובא בשי"ק ח"א קס כיצד חזר מוהר"ג"ת און הינט.

ע **צ"ע משמע** שעכשיו הם לא זכר ליציאת מצרים, והרי גם היום המצוות הן זכר ליציאת מצרים. ואדרבה ממה שפורים הילוך לפסח עוד יותר משמע שהעיקר הוא יציאת מצרים ואילו פורים רק הכנה לזה.

ואולי כי במתן תורה היה שלא ברצון ואחרי נס פורים הדור קבלוה ברצון, כמבואר בגמ'.

פ ועיין לק"ה ברכת הריה ד' כה שכתב – ופסק באמצע ולא סים דבריו, ומתוך דבריו הבנתי שעכשיו ההתחלה של הגאולה ותיקון העולמות מפורים, שהוא מחית עמלק עקר הגאולה של משיח. **עייין לק"ה נשיאת כפים** הלכה ד אות ה – וזה בחינת גודל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים. להרבות אז בשמחה גדולה מאד ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק בשביל להרבות השמחה. כי עיקר מצות פורים הוא השמחה כנ"ל. ועל כן עושים כל מיני שחוק ומילי דשטותא. ועושים אז מעשה שכרות ושטות בשביל השמחה. כי איתא בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות כמה אזהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד. ואיתא בדבריו הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא, שעושין עצמן כשטות ומשמחין את עצמן במילי דשטותא.

עוד ע"י שמבאר מדוע א"א לשמוח היום אלא ע"י מילי דשטותא ומאריך בעניין חיוב השמחה. ע"י לא העתקתי כי היא אריכות גדולה

כל ההתחלות מפורים מבאר מוהרנ"ת בלק"ה/ו" עפ"י תורה ח' תנינא שההתחלה בפרשת שקלים שקורין עוד לפני פורים להזכיר שצריך לשקול לצורך הקרבנות בא' אדר ובזה מבטלים את כח השקלים ששקל המן לאחשוורש וכו'. מבואר שם שמוהרנ"ת הבין מרבנו ש"ועכשיו" הכוונה לפורים ולכאורה הוא תימה גדול איך שייך לומר ועכשיו על מה שהתחיל מלפני יותר מאלפים שנה, ולכאורה היה צריך לומר מאז נס פורים ההתחלות מפורים. לכן נראה מוכרח ש"ועכשיו" שאמר רבנו כוונתו ועכשיו ממש.

מאידיך א"א להוציא ממשוטו כהבנת מוהרנ"ת. ובאמת הרי אע"פ שהתחיל לפני אלפים שנה אבל עדיין גם "עכשיו" כך שפורים הכנה לפסח. אבל אולי עוד רצה רבינו לומר שעל פי ההקדמות שלו אזי עכשיו גם פורים הוא כבר עניין אחר לגמרי ממילא הוא ההכנה יותר מעולה מפורים שלפני כן.

אבל מהאופן שרבנו אמר ועכשיו והרמיזות שרמזו נראה מוכרח ש"ועכשיו" בא לרבות עוד הרבה יותר מזה דהיינו שיש ועכשיו שבאמת התחדש עכשיו דהיינו מזמן אמירת תורה זו.

ואמנם במכתב שכתב רבי נחמן מטולטשין/ו" מתאר כיצד שמע ממוהרנ"ת שהיה מתאר כיצד רבנו כשאמר תורה זו

ש ליקוטי הלכות או"ח – ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד אות כה) ובשביל זה אנו מתחילים עכשו מקריאת פרשת שקלים. פי עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות הוא מפורים. כמו שמוכן מרמזי דבריו הקדושים של רבנו זכרוננו לברכה. בעת שאמר התורה על פסוק מ'מצרים ולא יראו פני ריכם שהוא ראשי תבות פורים. שאמר אז פי מתחלה היו כל ההתחלות מפסח שהוא יציאת מצרים. ועכשו וכו' ופסק באמצע ולא סים דבריו. ומתוך דבריו הבנתי שעכשו ההתחלה מפורים. שהוא מחית עמלק שהיא עקר הגאולה של משיח, פי ראשית גוים עמלק ומלחמה לה' בעמלק מדר דר עד דורו של משיח, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזה בחינת מה שכתבתי לעיל שה' יתברך מקדים רפואה למכה. פי ה' יתברך ראה שבגלות האחרון המר הזה שהוא גלות אדום שהוא עמלק לא היה לנו קיום חס ושלום, אם לא שימשיך עלינו הארה נפלאה ועצומה מקץ האחרון שהוא גאולה אחרונה של משיח. פי כל מה שהחלה גדול ביותר צריכין להחיותו ברפואות וחיות יקרים ביותר. על פן בנפלאותיו הגדולים הקדים רפואה למכה ועשה עמנו נפלאות ונוראות גדולות בימי מרדכי ואסתר כשעמד עליהם המן הרשע שהוא גוע עמלק ימח שמו, וקשב מחשבות להאביד אותנו לגמרי חס ושלום. וה' יתברך הפך מהפך אל הפך. והשיב לו מחשבתו בראשו. ולא די שצולו ישראל בעזרתו יתברך. אף גם היה מחית עמלק ימח שמו. עד שעל ידי תקף הנס המשיכו הארה נפלאה בעולם שהיא ההארה הנמשכת מגאולה האחרונה שאז יהיה גמר מחית עמלק. וכמוכא בכתבי האר"י ז"ל ובדברי רבותינו זכרונם לברכה מגדל ההארה הנפלאה שבפורים. ועל ידי ההארה הזאת שהאיר עלינו ה' יתברך קדם בנין בית שני וחרבנו, על ידי זה יש לנו כח עכשו להתקיים בגלות המר הזה אשר ירדנו פלאים, פי בנין בית שני לא היה גאולה שלמה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. פי היינו משעבדים למלכי פרס על פן מאז נחשב ימי הגלות. וכמוכא מפרוש רש"י על פסוק ושבעים שבעים וכו' ובצוק העתים, עין שם (דניאל ט). על פן הקדים ה' יתברך הרפואה על ידי ההארה הנפלאה הנמשכת על ידי הנס של פורים בכל שנה ושנה. עד אשר עכשו כל ההתחלות מפורים. שהוא בחינת גאולה האחרונה שהיא מחית עמלק כנ"ל. ואפלו מצות פסח להיות נזהרין מחמץ אין אנו יכולין לקיים בשלמות כי אם על ידי פורים כמו שכתב שם רבנו זכרוננו לברכה שעל ידי מצוות פורים יכולין להיות נזהרין מחמץ בפסח, עין שם (בלקוטי תנינא סימן עד). נמצא שעכשו ההתחלה של הקדשה שאנו צריכין להמשיך עלינו הוא מפורים. והתחלת הנס והשמחה של פורים אנו מתחילים מפרשת שקלים, פי באחד באדר משמיעין על השקלים, פי עקר הנס של פורים היה על ידי השקלים שנותנין ישראל. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק ועשרת אלפים כפר כסף אשקל. שהמן ימח שמו רצה לבטל הכח של השקלים חס ושלום. ואמר הקדוש ברוך הוא, רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך וכו'. פי המן עמלק הוא עקר והמת הנחש שנמשך על ידי חטא עץ הדעת טוב ורע כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה המן מן התורה מנין? שנאמר, המן העץ וכו'. ועקר והמת הנחש הוא בלבול המדמה שמשם כל העבודה זרה והכפירות שהוא בחינת המן עמלק שהיה כופר גדול ועשה עצמו עבודה זרה, על פן עקר הכנעתו על ידי שקלי ישראל שהם בחינת ברור המדמה. ועל פן עכשו מתחילים מפרשת שקלים שהוא ההתחלה של פורים שמשם מתחילים לכנס בפסח, פי על ידי פורים יכולין להיות נזהרין מחמץ בפסח. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ביום פורים מתחילים לשאל ולדרש בהלכות הפסח, כמבאר בשלחן ערוך לענין שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם וכו'. ומתחילים ביום הפורים בעצמו, פי על ידי פורים נכנסין לפסח כנ"ל. וכל עקר התכלית של פסח ויציאת מצרים הכל בשביל קבלת התורה. כדי לזכות לרוח נבואה כדי לברר המדמה. שעל ידי זה עקר האמונה אמנות חידוש העולם שזה עקר הכל כנ"ל. ועל פן כשנגיעין לשבועות שהוא קבלת התורה קורין פרשת במדבר שמדבר ממספר בני ישראל שהיה על ידי השקלים שהוא בחינת ברור המדמה. נמצא שההתחלה והסוף אחד. כי ההתחלה מפרשת שקלים. והכל בשביל לברר המדמה. שעל ידי זה עקר הכנעת המן עמלק כנ"ל. שעל ידי זה זוכין לקבלת התורה בשבועות כנ"ל. ועל פן גם כשנגיעין אל הגמר לקבל את התורה בשבועות קורין פרשת במדבר כנ"ל. ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו. כי הכל אחד וכנ"ל:

אות כו) ועל פן פורים הוא קבלת התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הדר קבלה בימי אחשוורש שנאמר, קימו וקבלו. פי פורים שהוא הכנעת והמת הנחש שהוא המן כנ"ל, פי אז זוכין לברור המדמה כנ"ל. והו בחינת קבלת התורה שעקרה היא בחינת ברור המדמה כנ"ל, פי עכשו התחלת קבלת התורה היא מפורים כנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הדר קבלה בימי אחשוורש. פי עכשו מתחיל אז פורים קבלת התורה כנ"ל. ועל פן רצה המן לבטל הכח של חמשים יום של ספירת העמר. ועל פן עשה עץ גבה חמשים אמה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. פי ספירת העמר היא בחינת ברור המדמה. שהוא הכנעת המן עמלק כנ"ל. ועל פן נתלה המן ביום ראשון לספירה ביום הנפת העמר, פי מצות העמר שהוא בחינת ברור המדמה הכניע והפיל את המן שהוא בחינת והמת הנחש בלבול המדמה כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אתי עמר ידיכו ונצח אותו ואת בניו, פי הכנעת עמלק על ידי מצות העמר וכנ"ל:

אות כז) ובשביל זה הפיל פור הוא הגורל. ועל פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, פי גורל הקדשה זה בחינת ברור המדמה בקדשה, פי גורל הוא דבר שאין מבינים, פי בכל מקום שאין יכולין להבין דעת ושכל למי מגיע הדבר הזה משילין גורל. נמצא שגורל הוא בבחינת העדר הדעת שזהו בחינת כח המדמה. שהוא הסתלקות הדעת שאז נשאר המדמה.

ע" נמצא במכתביו שבעלים לתרופה סימן ה', והוא בשיש"ק ח"א סימן קס (כנ"ל בשיחות השייכות לתורה זו), וזה לשון חלק מהמכתב שכתב רבי נחמן מטולטשין לאנ"ש ב"ח אדר שנת תרלג – ומה שמתנוצץ לפרקים בלכבנו התנוצצות להרגיש מחדש החדושים הנפלאים אשר בעזרתו יתברך נשאר לנו פרקה מאורו זכר צדיק וקדוש לברכה. אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור כי פורים על שם הפור ואחר כך נעשה פרה, וכל זה הכנה לפסח. שפתותיו שושנים וכו' וכו', ומרמז בתורה הקדושה צרוף פורים בהפסוק שמדבר מענין פסח.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה גם פן אי אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים מכל שכן בכתב. ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וזוק, בתחלה היה כל התחלות

משך תיבת "ועכשיו" ובאידיש "און היינט" באריכות ונועם נפלא, ואח"כ שתק כמה זמן, שהבינו שמתכווין בזה שיש עוד "ועכשיו" שחידש רבנו לדור החשוך שלנו והם העשרה מזמורים שגמר לגלותם אז כמבואר שם במכתב, שעל ידם מתקנים פגם הברית שהוא אבי אבות הטומאה כנ"ל בתורה רמב, ועכשיו יש ראש השנה שכל ההתחלות ממנו ועכשיו יש הציון הקדוש שהרבה לדבר מחשיבות לבוא אליו בראש השנה וכו' ולומר על ציונו הקדוש את העשרה מזמורים. עיין לעיל מה שכתבנו בפתיחה לתורה זו שנסנינו לבאר קשר הדברים.

ועיין שיש"ק ח"א אות קסב בשם נתיב צדיק אות יא ששמע בפירושו מרבו מוהרנ"ת שאמר ועכשיו יש רבינו ז"ל שכל ההתחלות מאתו.

ואעפ"כ אולי אין הכוונה להוציא מפשוטו שההתחלות מפורים אלא לומר שהיום עם ירידת הדורות עוד יותר, לכן גם את ההתחלה מפורים א"א לקיים בלי רבנו כנ"ל.

וצ"ע כי לשון בתחילה היו כל ההתחלות מפסח משמע שעכשיו כל ההתחלות מפורים, וצ"ע מה רוצה לרבות בלשון כל? דמשמע שעד עכשיו ההתחלות היו בבחי' פסח דהיינו מהלך של תשובה כנ"ל ומעכשיו ההתחלות הן שעוד לפני התשובה צריך להתחיל מאיזה בחי' של פורים וצ"ע מה.

גם צ"ע כי מי שנמצא בקליפות צריך לרוץ אורח ולהודרו מאד לעשות תשובה, כמבואר בתורה מט. וא"כ צ"ע האם גם עליו נאמר שמ"ועכשיו" קודם התשובה צריך להתחיל מבחי' של פורים?

ועיין תורה נט תנינא שיש בחי' עבודה של בין המצוות והיא שייכת רק לצדיק ולא לבעל תשובה כי בע"ת צריך להודרו לשוב לכן צריך לדלג על עבודה זו. ע"ש. ולכאורה המצוות הם בחי' תשובה ובין המצוות הן איזה הקדמה לכל מצווה, ובתורה כב דברנו מזה וביארנו שהכוונה להכנת הלב בכסופים לקיום המצווה. אבל לפי התורה הזו אולי יש גם בחי' של שמחה או מחיית עמלק או כיו"ב שהוא עניין של פורים שהוא הכנה לתשובה וצ"ע.

*

ולפי כל הנ"ל נראה לבאר מה עניין קורח לפורים שדווקא אז תיקן רבינו את נשמתו כמבואר בחי' מוהר"ן ע"ט ובלק"ה פ"א. ועיין לק"ה ערלה ה' יט (עפ"י תורה יד) – וזה בחי' מה שאמר אדמו"ר ז"ל שפורים מרומז בסוד הפסוק "ואם מפאת פניו ימרט" ראשו וכו' שהוא ר"ת פורים כי פסוק זה מדבר מבחי' נגעים ונגעים באים על גסות הרוח כשפרש"י בפ' מצורע ע"פ ועץ ארז ואיזוב ושני תולעת, שזהו בחינות פורים, כי כל בחי' פורים הוא להכניע קליפת המן עמלק שהוא בחי' גאות וגסות כנ"ל. וזהו בחי' ד' מראות נגעים כנגד ד' בחינות שפלות הנ"ל שהם מכניעין ומתקנין בחי' ד' מראות נגעים שבאים על גסות כנ"ל. וזהו שאמר שם אדמו"ר ז"ל שפורים הוא תיקון חטא קרח שמרומז בפסוק ואם מפאת פניו הנ"ל. כי כל פגם קרח הי' מחלוקת שחלק על הצדיק האמת שהוא משה ע"י גסות רוחו וגאותו שארז"ל. וע"כ התיקון

מפסח ועל כל פל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, "און היינט" ומשך בקול נעימה "און היינט" פמה רגעים ונשאר בשתיקה. מה נאמר ומה נדבר אשרינו שאינינו וכו' לשמע כל זאת, ובפרט איך שגלה לנו מרנו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה עד היכן שמתנוצץ בלבנו הנהך כל זאת בכמה צרופים, ואחר כך תכף גלה התקון של היוד מזמורים בפרטיות והזיהר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים שיעמד בעזרתנו סלה תמיד כל מי שיובא על קברו הקדוש והנורא וכו', ואחר כך תכף אחר ספר המעשה הנוראה ביראה עלאה דעלאה של הזיון בעטלירס, ואחר כך תכף אחר פסח נסע לאומאן, וכל זאת גלה רמזים מורנו ורפנו מורנו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה שהכל אחד והכל קשר אחד וכלול בהדבור און היינט. ובהמשכה הקדושה שמשך תבת און היינט באריכות נעם. און היינט צריכין לגלות המזמורים בפרטיות ולהבטיח הבטחה הנ"ל, און היינט צריכין לספר המעשה הנ"ל ולסיים און איך הייל זיא, און היינט צריכין לנסע לאומאן ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן, טוב להודות לה' על אשר זכינו לידע מפל זה ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט כמציץ מן החרפים, ולבאר כל זאת אי אפשר בכתיב, אך מעצם אהבת אמת שמשרש בלבבנו מנעורינו לא יכלתי להתאפק ליקח עטי ועתי בידי לרשם על כל פנים מה שהוא.

ע"י חיי מוהר"ן אות צ (י) פורים נודע לי נפלאות. ענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר אורייתא שמא דקדשא בריה הוא סתום וגליא. בתחלה התורה מגלית פנים אל האדם, ואחר כך נסתרת. ומי שהוא בעל נפש הוא מסבב ומחזיר אחריה ומוסר נפשו עליה ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות נמרץ במסירת נפש עד שזוכה שתתגלה התורה אליו:

פי בתחלה נתגלה לי ענין של פורים בקטנות ובהעלם (הינו שלא נגלה לו הענין בהתגלות גמור רק ברמז והתנוצצות בעלמא) ואחר כך עורני השם יתברך כי הוא יתברך עוזר לי תמיד ונתגלה לי הענין. והענין של פורים שנתגלה אז היה סתום ונעלם מפל העולמות רק בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד רק שם יודעים זאת:

פי עבודה שלי בפורים הנ"ל היה לתקן פגם קרח, וכשנתגלה לי זאת היה רחוק בעיני מאד מה סמיכות יש לפורים עם קרח עד שעזר לי השם יתברך וכו' פי יש דברים סתומים מאד בהתורה הקדושה ונתגלה לי שאותיות פורים הם ראשי תבות (ויקרא י"ג), "ואם מפאת פניו ימרט ראשו קרח הוא" בחינת קרח (והשאר לא באר):

אחר כך אמר רבנו זכרוננו לברכה שלא היה יכול לישן כל אותה הלילה שספר זאת מחמת שהיה מצטער על שגלה זאת, ואמר שנתמתו היהיה פי עדין לא גלה כלל. גם באמת אין כתוב בך בתורה רק בך נתיב ואם מפאת פניו ימרט ראשו גבח הוא רק מקדם כתוב ואיש פי ימרט ראשו קרח. הוא והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי המחכה לביאת הגואל אז ישיגו שיחתו הקדושה:

² ליקוטי הלכות נטילת ידיים לסעודה הלכה ו' אות ו' (עפ"י תורה ו' תנינא) ובוזה תבין רמזים קצת בענין מה שכתוב (בלקוטי תנינא סימן עד) אחר פורים קורין פרשת פרה, פי מתחלה הוא פור וכו'. ואחר כך נעשה פרה וכו'. גם קדם לזה שמענו מפיו הקדוש שבפורים היה עוסק לתקן חטא מחלקת קרח ואמר שהוא סוד מפלג מאד מאד. והרמז בפסוק ואם מפאת פניו ימרט ראשו ראשי תבות פורים קרח הוא וכו', עין שם בהשיחות (י) והענין מובן קצת מרחוק על פי מה דאיתא בפסיקתא מובא בליקוט הראובני בפרשת חקת וזה לשונו: למה נאמר פרשת פרה אחר מחלקת קרח? לפי שהקתים הטהרו לשאת ארון ברית ה' שנאמר בכתב ישאיו. אמר קרח: לא די שהוציאנו אותי מכלל כהנה ומתנות אלא שגלה ראשי ועשה אותי סכל. מיד נתקבא למשה לערער. והוא לא ידע חק פרה אדמה תהיה בפרה על ישראל, עד כאן לשונו. והוא פליאה. מה ענין חק פרה אדמה למחלקת קרח? אף על פי דברי אדוננו מורנו ורפנו זכרוננו לברכה הנ"ל רמז לנו שיש להם קשר כי בפורים תקן מחלקת קרח. ומפורים נעשה בחינת פרה אדמה. נמצא שבאר לנו שפרה אדמה היא תקן מחלקת קרח. והוא ענין פסיקתא הנ"ל:

בפורים שאז מכניעין קליפת המן עמלק שהוא הגאות. ועי"ז נתבטל המחלוקת ונמשך שלום. בחי' ודובר שלום לכל זרעו שמסיימת המגילה בזה. כי זה עיקר התיקון וכנ"ל: עב"ל.
ואולי אפ"ל על פי הנ"ל שכל ההתחלות מפורים וגם ההתחלה של פורים היא ע"י רבינו מובן שהחולק על רבינו תיקונו בקושי גדול וע"י רבנו, ולכן תיקונו של קורח שהיה ראש לחולקים על רבינו הוא דייקא בפורים דהיינו בשרשו היכן שפגם דהיינו בהתחלה של כל ההתחלות.

עד כאן ביאור חברותא לתורה עד תנינא